

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XV. NÚMERO 331

15 DE GENER DE 1996

PREU: 200 PTS

anys lleials a Mallorca

Na Guillermina Lladó amb les seves nines ens va contar "La Colcada".

El Lobby independentista va donar barco al Diario 16 i a l'ABC pels seus articles antimallorquins.

El vespre de sant Silvestre, manifestació per la independència, des del Born a la plaça del Tren.

La vesprada del dia 30 de desembre, dotzenes d'entitats mallorquines feren una ofrena floral al rei En Jaume a la plaça del Tren, a Ciutat.

Inici de la processó cívica que va des de la Seu a l'Ajuntament el dia 31 de desembre.

Els soldats de l'exèrcit espanyol honoraren la bandera catalana amb una salva de fuselleria.

Divendres
dia 12 de gener
a les 8:30 del vespre
a **Can Tronca**
(Sant Joan)

L'ESTEL
de Mallorca

fa **15** anys

Farem un sopar per
commemorar-ho
Informau-vos al
26 50 05

SUMARI

- 2 Foc i Fum
- 3 L'esperit republicà
- 4 L'antifranquisme
- 8 Insubmissió
- 10 Estat Català
- 10 S'España Espanya
- 12 Galeria de fantasmes
- 13 1975-1995
- 20 Mallorca contra ABC
- 21 Carn Capolada
- 23 Gloses

Especial dedicat a es Coll d'en Rabassa i es Molinar. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies.

Foc i Fum

• Un de cada 4 espanyols necessita atenció psiquiàtica. Això ho va dir el director de l'Associació Aragonesa Pro Salut Mental, Antonio Gallo; sembla que és degut a la competitivitat a què estan abocats. N'Antonio Gallo va afirmar que "les famílies dels malalts mentals assumeixen el paper propi de l'Administració, ja que aquesta no crea els recursos que hauria de crear". Ja ho sabeu, mallorquins, quan vegeu quatre espanyols plegats, fugiu depressa, n'hi ha un de foll i us pot fer mal.

• Enhorabona al cava català Freixenet! Ha fet la seva propaganda en català al Canal 9, una cadena on sols la cervesa Mahou ho fa en bilingüe i totes les altres empreses en castellà. Enguany i durant tot l'any cal beure cava Freixenet. També fem esment de la cadena de Supermercats SPAR, l'única normalitzada en català. EROSKI ho diu en quadrilingüe (èuscar, català, gallec i lolailo), car és una empresa euskaldun.

• Els tres primers premis de la loteria estatal han tocat a Mallorca i Catalunya, i per acabar-ho d'arreglar una bona partida de turistes castellonencs de la tercera edat s'endugueren dècims des Coll d'en Rabassa cap a ca seva.

En Pere Gil els ha fet una glosa que diu:

Confabulació...

Les parets de les cases velles serveixen per escriure. La primera frase fa cinc anys que hi és —el temps l'ha mig esborrada—. La segona fa poques setmanes que l'han escrita, i té raó. I és clar que ho som, uns fills de puta rabiosos.

Immigrant! Tu no pots ensenyar la llengua mallorquina als teus fills, però els mestres a l'escola sí que ho poden fer. Exigeix escoles catalanes al teu barri o al teu poble.

Els Països Catalans un pic més confabulats—han estat es més sortats—rabassant es premis grans. Justet per rescabalar, no sé com han fet s'embull per 'consegir es recull i a Madrit fastiguejar.

Ja ho diu en Colau Fidever: "... i què dirà s'ABC"?"

• La gent des Coll està contenta. Molts dels veïns han esdevingut de sobte milionaris i la seva vida ha canviat: compren cotxes de gran cilindrada, visiten les immobiliàries per canviar de casa, compren negocis per treure més doblers... però no tot són bones notícies: tres veïns han mort per conducció temerària o per ingestió de drogues, n'han hagut de dur més de quatre a Son Dureta perquè es trobaren ben malament... Hi ha hagut gent que deia que havia perdut les paperetes comprades als comerços i que volia cobrar sense presentar-les. Sa Grossa ha duit moltes alegries... i qualque disgust.

Alguns collers que fins ara tenien prohibit anar a sopar als restaurants de Ciutat Jardí, ara ja ho fan. L'altre diassa en varen anar nou o deu a un dels restaurants de luxe i gastaren 90.000 pessetes.

• El judici que s'havia de fer contra L'ESTEL el passat dia 18 de desembre es va suspendre. Es farà, si Déu vol, dia onze de març

A l'Administració de Loteries núm. 17 sempre hi ha llargues coes, i més ara que han tret Sa Grossa. Sa Grossa, però, la treu cada setmana l'Estat espanyol que només dona el 45% de la recaptació que fa en premis. Una manera com qualsevol altra d'espolar els mallorquins, encara que cada cent anys els donin un premi perquè continuïn jugant.

a les 10 del matí als jutjats de la via Alemanya. Preneu-ne nota, perquè esperam el suport de tots aquells que hi pugueu assistir.

• Mentre els soldats espanyols estaven amb les baionetes calades, els mallorquins cridaven: "In-de-pen-dèn-ci-a! In-de-pen-dèn-ci-a..." "Els mallorquins no som espanyols." "Boti, boti, boti... espanyol el qui no boti." "Fora les forces d'ocupació!"; tot això cridaren mentre el capità general donava ordre de retirada de les seves forces. Això era a la plaça de Cort el migdia del dia 31 de desembre.

• Mentre els soldats es retiraven, els mallorquins cridaven amb totes les seves forces: "Fora les forces d'ocupació." Les autoritats dependents del PP i del PSOE aplaudien amb ràbia i les autoritats nacionalistes del PSM i UM es miraven la feta discretament.

• A propòsit, els tres regidors del PSM de l'Ajuntament de Ciutat, com sempre, no duïen la medalla amb la bandera espanyola. També foren les úniques autoritats que vàrem veure a la manifestació independentista del vespre. Que en prenguin bona nota els patriotes mallorquins a l'hora de votar.

• Els llibres del nostre col·laborador Miquel López Crespí ja serveixen perquè els nostres fills puguin aprendre i estudiar com pertoca el català a les escoles. Ens ha arribat el llibre de sisè de primària *Llengua 6 Lluerna* de l'Editorial Anaya dels quals són autors els mestres i professors mallorquins Jaume Ordines i Llobera, Bartomeu Ordines i Llabrés, Miquel Àngel Dora Coll i Margalida Sastre Vicenç. Estam molt contents que aquests mestres utilitzin els contes d'un escriptor mallorquí autènticament nacionalista que mai s'ha venut al poder. Els nostres fills han d'estudiar el català amb la literatura dels qui mai han ajupit

l'espina davant qui paga, mana i comanda. Servils i lacais d'Espanya i del capitalisme n'hi ha molts. Intel·lectuals autènticament independents com M. López Crespí, ben pocs. Felicitacions al nostre col·laborador.

• És una autèntica vergonya que els responsables del Departament de Català de la nostra Universitat mai no hagin convidat escriptors com Antoni Serra, Miquel López Crespí, Miquel Ferrà i Martorell, Antònia Vicenç, etc... Fa feredat constatar aquest vergonyós oblit del Departament de Català de la UIB. Per a més inri, ara mateix ens assabentam que ha estat el Departament de Llengua i Literatura Espanyola el que ha editat el premi de poesia de les Festes Populares de Cultura Catalana Pompeu Fabra, que guanyà l'escriptor M. López Crespí a Perpinyà l'any 1988.

Davant la vergonyosa actitud del Departament de Català de la UIB ens preguntem: Qui són els responsables d'aquests lamentables oblits culturals? Què pretenen aquests professors i catedràtics? Enlairar i promocionar tan sols els escriptors servils, els llepaculs que tots coneixem? Els que mai no han fet res pel nostre redreçament nacional? Quatre burdcrates de la cultura sense sang i sense nervis dins el cos, aptes tan sols per ajupir l'espina davant el rei, el rector o qui comandi? A veure si el Departament de Català aprèn una mica del Departament de Llengua Espanyola. Vergonya, senyors del Departament, Vergonya! Ω

L'ESTEL de Mallorca

**INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T**

HAN DIT...

Antoni Garau, president d'El Refugi: **Hem seguit la tàctica de posar-nos en contacte amb els familiars dels nostres marginats i hem aconseguit aquests anys que més d'un centenar retornassin als seus domicilis a la península.**

ΩΩΩ

Antoni Serra, escriptor: **Que jo recordi, l'única persona que es mereix una pepa Barbie és el molt digne i noble Cotoner.**

ΩΩΩ

Manuela Alcover, catedràtica: **Resulta difícil admetre que un dels millors escriptors en llengua catalana fos un feixista. Reconèixer que es va afiliar a Falange és difícil de digerir, no acaba de quallar; perquè Llorenç Villalonga és un senyor intel·ligent que maneja bé l'idioma. És brillant i posseeix una ironia extraordinària, però a vegades desbarra, tant parlant d'art com de literatura.**

ΩΩΩ

Mikel Indurain, corredor basc: **Els etarres tenen la mateixa falta de respecte a la vida que altres delinqüents. Existeixen delinqüents aquí i a totes parts.**

M. INDURAIN

ΩΩΩ

Lluís Llach, cantautor: **En aquest país, la idea que es té d'un cantautor és molt bèstia. No se'ns perdona que, quan vam començar, no hi havia res, ni llums, ni instruments, res. Jo vaig començar amb una guitarra perquè no hi havia res més. Era un problema de funcionalitat, i també perquè amb un piano era molt més complicat sortir en un moment donat.**

ΩΩΩ

Pere Noguera, director del Teatre Principal: **La majoria dels espectacles que programarem seran en llengua catalana.**

ΩΩΩ

Bartolomé Beltran: **Si el Mallorca no dugués el mateix nom que l'illa no hagués volgut esser president.**

L'esperit republicà

EN JOAN QUETGLES, professor de Filosofia

L'anarquisme espanyol, aquest gran fantasma

allà a la una de la matinada 8 vaig veure tres joves anaven cartells. Vaig pen- enen de les "nostres", que npanya per la convocatòria de deembre; vaig creure un més dels nombrosos e joves que senten Cata- que lluiten contra l'opressió la. Però m'equivocava: els que aferraven aquelles aven contra la celebració le deembre. El cartell que ven era d'inspiració anar- l'espanyola. Deien que no de commemorar fets d'ar- onquestes ni genocidis. Els hispans se senten segurs uest bell escut antimilita- antibèl·licista. Per acabar mir la "puresa" del discurs, en la llengua catalana. joves anarquistes, qual- s quals devien ser catalano- , feien un esforç notable ar afeblir la convocatòria dentista. De les poques des de cartells que fan al l'any, van i esmercen les contra una jornada reivin- . I és que aquests anarquis- nyols primer de tot són ls. I no només segueixen la anticatalanista de l'anar- hispà: *també pretenen r el mateix discurs anar- els anys vint, un discurs lès, simplificador fins a nent, redemptorista, intel- lent rutinari, insensible a ió que pateix Catalunya.* vénen aquests àcrates d'ara os saber que ells són àni- les, pures, incontaminades. a aquesta pretensió -ésser na bella- es veuen obligats ortar-se com a espanyolas- cs (el discurs espanyolès barroc i pretén ignorar el de no-contradicció). Men- stes ànimes impòl-lutes es n com a portantveus contra risme i les gestes de gue- ra, de fet, objectivament, n convergència amb els

plans de l'oligarquia espanyola, que no ha renunciat a l'objectiu d'anorrear la nació catalana. El miler i mig (400 segons la policia n. è.) de manifestants del 31-D no cridaven consignes militaristes, sinó contra l'ocupació de l'exèrcit espanyol; no cridaven pels fets de guerra, sinó *per la insubmissió contra el servei militar espanyol*. I encara s'atreixeixen aquestes ànimes belles a reivindicar la seva catalanitat lingüística! A tot arreu del món es manifesten autèntics esperits solidaris que reivindiquen el dret de Catalunya a l'autodeterminació. I entre aquests esperits solidaris no en manquen de llibertaris. Únicament un espanyolàs o una espanyolassa es manté impassible davant l'opressió real que pateixen les classes populars i treballadores de Catalunya. L'esperit gran espanyolàs -de soca-rel o de renegat català- és calumniós contra tots aquells que lluiten contra l'opressió espanyola. Per suposat, els espanyolassos encara voldrien ésser admirats pels catalans. Però els catalans no els admirem sinó que els menyspreem. Per cert, que aquest menyspreu és bastant estès arreu del món.

A aquestes males ànimes falsament llibertàries, els convé un petit repàs; posat que aspiren a ésser ànimes belles, els convé una breu lliçó. Els lectors de L'ESTEL comprendran que em prengui la llicència. La lliçó fa així:

1r. Aquests anarquistes hispans sembla que pretenen ignorar la posició dels grans clàssics llibertaris sobre la qüestió nacional. Els clàssics es declaren a favor dels pobles oprimits, i no només de boca. Qualcuns d'ells, com En Bakunin, varen prendre part molt activa a les sublevacions dels pobles oprimits. Particularment aclaridor és aquest paràgraf d'En Bakunin, de 1871, ja obertament enfrontat a En Marx: "Com a esclau, jo voldria l'emancipació de la raça eslava del jou alemany, i com a

patriota alemany, En Marx no admet pas, encara, el dret dels esclaus a emancipar-se del jou dels alemanys, pensant avui com llavors que els alemanys són cridats a civilitzar-los, és a dir, a germanitzar-los de grat o per força." O aquest altre: "Tot poble, per minúscul que sigui, té el seu propi caràcter, el seu mode particular de viure, de parlar, de sentir, de pensar, d'actuar, i és aquesta idiosincràsia en què consisteix l'essència de la nacionalitat, la qual deriva de tota la vida històrica i de la suma total de les condicions de vida d'aquest poble" (*Estatisme i anarquia*). I En Piotr Kropotkin, l'altre gran clàssic, considerant la gravetat de la "qüestió irlandesa", escribia: "...Em sembla que en cadascun d'aquests moviments d'emancipació nacional ens és reservada una tasca important: plantejar el problema en els seus aspectes econòmic i social, i això paral·lelament a la lluita contra l'opressió estrangera." No tan coneguda, però per a mi més significativa, és la figura del dirigent anarquista Guerdjikov, que menà, al 1903, la insurrecció búlgara contra els turcs seguint el patrons d'En Bakunin, i considerat heroi nacional.

2n. L'anarquisme espanyol, en canvi, sempre s'ha mostrat espanyolàs, del tot incapaç de defugir el plantejament estatalista de l'oligarquia espanyola. Tot i que Catalunya-Principat -i Barcelona, en especial- esdevingué el nucli principal de l'anarco-sindicalisme a l'Estat espanyol, el moviment àcrata en conjunt fou sempre un instrument espanyolista tant culturalment com nacional. No hi va fer res que hi hagués importants figures llibertàries que no reneguessin de la seva condició de nacionals catalans. A partir del 1918, tots els grans mitings anarco-sindicalistes d'arreu de Catalunya (sencera) anaven en espanyol. Igualment els principals òrgans de premsa -v.b. *Solidaridad Obrera*- sempre foren en llengua forastera. La raó d'a-

quest fenomen és molt clara: la direcció anarcosindicalista donava com un fet consumat l'opressió nacional de Catalunya; no solament no la denunciava, sinó que construïa les bases del poder sindical sobre l'opressió de Catalunya. Els espanyolassos del discurs de l'emancipació eren els primers a oprimir els drets nacionals de les classes treballadores catalanes!

3r. En Federico Urales, un dels grans impulsors del pensament àcrata hispà, fou el fundador de *La revista blanca*. Era tan forta la pressió dels anarquistes espanyolassos que en Frederic va amagar la seva condició de català, va renegar de la seva llengua i cultura, i es va establir a la capital de l'Estat, a la recerca de la fama i la fortuna. Ja posat a renegar, va canviar també el seu llinatge massa català, Montseny, pel més "mundialista" d'"Urales". (Certament, aquest fou el pare de la famosa dirigent anarquista catalana Na Frederica Montseny.)

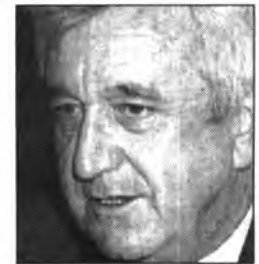
4t. En Buenaventura Durruti, sens dubte un dels revolucionaris anarquistes hispans més combatiu i agosarat. Se'l pot considerar un heroi anarquista. El seu prestigi entre les masses obreres de Catalunya-Principat era enorme. Però el seu èxit com a cabdill anarco-sindicalista al 1936 mostrava les terribles contradiccions que provocava la praxi anarquista. Aquest heroi que cantava l'emancipació, a l'octubre del 36, es convertia en un Sobirà Absolut a les terres de l'Aragó oriental. Instal·lat a Bujaraloz, tots els poders sobre els homes i hisendes passaren a les seves mans; així fou, tot a l'hora, General en Cap, Cap de Govern de l'Aragó Est, Ministre de la Guerra, de l'Agricultura i de la Indústria, Director de la Revolució anarco-sindicalista aragonesa, Jutge Suprem, etc. No cal dir que per tot el Principat sortiren, com a bolets, aprenents de Durruti, que volien fer la guerra i la revolució pel seu compte. Ω

HAN DIT...

Antoni Basses, periodista: He denunciat els atacs al país entenenent que treball a la ràdio nacional de Catalunya (...) en algunes coses som un país real i en d'altres som un país virtual, encara. A vegades ens fa falta creure'ns nosaltres mateixos el país, Catalunya. Per exemple, hi ha polítics o directius del Barça, que quan han de dir alguna cosa important prefeixen dir-ho a un mitjà de comunicació en castellà encara que habitualment els massacri. Això provoca una certa sensació de solitud.

ΩΩΩ

Gabriel Cañellas: Hi ha una gran divisió entre els militants de Balears del PP i la direcció del partit a Madrid.

G. CAÑELLAS

ΩΩΩ

Quim Monzó, escriptor: L'altre dia contemplava a la televisió les cent persones que es van manifestar davant dels cines Maremàgnum demanant que Pocahontas sigui doblada al català i em vaig tornar a preguntar com és que van desmantellar la Crida. (...) ¿Sóc l'únic a creure que cal una associació, una organització -digueu-ne com vulgueu- que faci carrer, que contrapesi les crides que la dreta espanyola va anar muntant -Cadeca, Asociación por la Tolerancia, Asociación Miguel de Cervantes- just després que els catalanoparlants desmuntessin la seva? (...) ¿Caldrà que el PP arribi al poder perquè a algú se li acudi organitzar -amb el nom que sigui- una crida?

O BAIXI A PALMA

ROTULOS ARENAL

OLACIÓ I DISSENY PER ORDINADOR
 CARTELL MÉS SENZILL AL RÈTOL LLUMINÓS MÉS COMPLEX
 ...I A PREUS DE S'ARENAL!
 ILITAR, 242 (devora Correus) • S'ARENAL
 TEL. 74 32 62

ELECTRÓNICA

JOAN GARCÍAS OLIVER

REPARACIONS RTV • VÍDEO

Reparacions electròniques en general

c/ Músic Francesc Frontera, 10
 Tel. 26 43 35 (cont. aut.)
 Coll d'en Rabassa • Palma de Mallorca

TENNIS SON RIGO

Tennis	Squash
Futbol-sala	Volei
Hàndbol	Mini-golf
Petanca	Tennis taula
Cir. footing	Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
 Sometimes • Palma de Mallorca

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). II part

L'inici del procés autonòmic a les illes (IV)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Param la "trampa" en nom de la revista Saida

Saida era una revista de l'esquerra revolucionària (especialment hi feien sentir la línia política MC, OEC, LCR i PCT). Per tant, una vegada que en parlàrem amb en Miguel Romero (LCR), n'Andoni Hernández (del Comitè Central d'OEC), en Carlos Tuya (del PCT) i n'Eugenio del Río (secretari general del MC) no hi hagué cap problema i, fins i tot, ens reservaren un espai especial.

La "trampa" anà a càrrec de n'Antoni Mir, en Mateu Ramis i jo mateix que com a escriptor (les circumstàncies, a poc a poc, d'ençà la meua estada a la presó amb en Josep Capó i en Jaume Obrador, m'havien anat configurant com a l'home públic del partit) m'encarregaria de convocar la roda de premsa adient i, una vegada enregistrada, fer-ne la transcripció. No sé d'on vàrem treure una vella gravadora (no volíem que després els convidats poguessin desdir-se del que haguessin afirmat públicament). Jo també em vaig encarregar de portar la meua vella màquina de fer fotos i, alhora que feia de periodista, feia igualment de fotògraf d'aquell inusitat esdeveniment. Si acceptaven la convidada –i molts dels signats l'acceptaren– per fi –i era el nostre propòsit– s'hauria trencat el misteri que envoltava aquella indiferència vers els punts signats en el famós i cada vegada més fantasmal *Pacte Autòmic*.

La Fundació Dragán va oferir el seu local i, dit i fet, una vegada acceptada la convidada de la revista Saida (jo n'era el corres-

pional "acreditat" a Mallorca), ens reunírem el capvespre del 22 de febrer de 1978.

La premsa oficial ja qualificava els signants de "Autonomistas de salón"

La reunió va ésser un èxit. Per fi sentíem les 'explicacions' d'algun parlamentari i sobretot les queixes dels membres de les Comissions Cultural, Econòmica i Jurídica del *Pacte* (Josep M. Llompart, Azpiroz i Tomeu Colom, respectivament).

A l'endemà, Joan Martorell, de *Última Hora*, a la seva secció "Crònica política", destacava, en lletres grosses: "Mesa redonda sobre autonomia convocada per la revista Saida: Autonomistas de salón".

Joan Martorell escrivia: "Lo que no han querido hacer los dos 'grandes', UCD y PSOE, lo ha conseguido la revista Saida: reunir a los partidos firmantes del *Pacto Autòmic*".

En la mesa redonda celebrada ayer en la Fundación Dragán, para publicar en esa revista, se sentaron representantes de PCE [Ignasi Ribas], MCI [Miquel A. Riera], PSOE [Ramón Aguiló], OEC [Antoni Mir], PSM [Damià Ferrà-Ponç], PSP [Joan March], PTE [Tomeu Rodríguez], UCD [Gil Mendoza]... y miembros de lo que, en su día, fue comisión que iba a redactar el anteproyecto de Estatuto de Autonomía, *antes de que los parlamentarios la hicieran desaparecer, sin siquiera comunicárselo*" (el subratllat és nostre). El periodista de *Última Hora*, irònic, comenta, fent referència a l'esperit "nacio-

nalista" d'UCD: "Todos, incluso UCD, son autonomistas, defíenden el *Pacto*, están dispuestos a sacrificarlo todo por el autogobierno de las Islas... cuando están sentados en una mesa".

Justificació de la misèria d'unes "negociacions" amb el Govern sense pressió popular

Aquesta interessant i il·lustrativa entrevista col·lectiva amb els signants del fantasmal *Pacte Autòmic*, la vaig publicar, com he explicat una mica abans, a la revista Saida (21 de març de 1978, pàgs. 33, 34 i 35). En el mateix número, obrint la qüestió de l'Autonomia a les Illes hi havia un documentat article d'Antoni Serra que criticava molt seriosament el procés autòmic portat per la dreta de les Illes.

Aquest dia, varen caure moltes cares. UCD ho tenia clar. Gil Mendoza, candorosament, justificava la inoperància dels parlamentaris per a dinamitzar la lluita en pro de l'autogovern que li retrèiem els revolucionaris: "Para la UCD, no tendría sentido una movilización popular, dado que no hay acuerdo en torno al tipo de autonomía que se precisa para las islas, aparte de que falta conciencia en el pueblo de su necesidad" (*Última Hora*, 23-II-78). I, en referència al *Pacte*, la posició era ben clara. Ja l'hem subratllada al principi d'aquest capítol: "El *Pacto* tenía una finalidad claramente electoral. Queríamos que no hubiera enfrentamientos entre autonomistas y no-autonomistas. Para nosotros fue un 'pacto de honor', para no insultarnos durante las elecciones" (*Saida*, 21-III-78).

El Pacte Autòmic continua sense reunir-se

A una roda de premsa que publica el *Baleares*, el 5 de maig de 1978, els de sempre (PSM [PSI], OEC, MCI, PTE, carlins i carrillistes) vam fer un ultimàtum als "majoritaris" signants del *Pacte*. La qüestió començava a avorrir la població (potser aquest era l'objectiu dels parlamentaris elegits el 15-J!). El diari diu: "Todos los asistentes a la reunión, 'las fuerzas progresistas', están de acuerdo en la necesidad de emplazar al secretariado [del

Pacte], lo que es tanto como decir a los partidos mayoritarios, a que lleven a cabo la convocatoria en un plazo determinado que entienden como ultimátum".

En el retall grogós que guard al meu arxiu, veig que també hi són n'Antoni Serra, en Llorenç Capellà i en Climent Garau. La reunió és molt tensa. Els sectors més nacionalistes amenaçam amb passar a fer campanya pel nostre compte (en realitat ja ho fèiem, però no era suficient per a tornar a mobilitzar el poble). El mateix dia 5-V-78, *Última Hora* (Joan Martorell) escriu: "*El Pacto Autòmic a punto de saltar hecho pedazos*".

Els nostres esforços (i els del MCI, PTE o PSM) per a dinamitzar el procés de lluita en contra de la reforma pactada o la lluita pels nostres drets nacionals, no eren ben entesos per tothom. Els anarquistes continuaven essent especialment crítics amb aquesta política –contradictòria, això sí que s'ha de reconèixer– de voler donar vida a un organisme (el *Pacte*) que vivia ben d'esquena de les aspiracions dels sectors més combatius del nostre poble.

A *Última Hora* (27-V-78), un militant de la CNT (després sabrem que era un membre de la direcció d'aquesta organització sindical) que s'amagava sota el pseudònim de Buenaventura Duruti, escrivia: "¿A quién se le ocurre firmar un pacto con UCD que en cierta medida da sello de autonomista y demócrata a los fascistas de ayer? ¿O es que incluso los 'extremistas' –PTE, OEC, PSM, etc.– están de acuerdo con la política de 'consenso' con el capital propugnada por el PCE?"

"¿Por qué dieron con ese *Pacto* un cheque en blanco a los partidos de la burguesía? ¿No hubiera sido mejor para conseguir esa 'Autonomía' interclasista que predicaban dejar las cosas claras, que el pueblo viera quién era y quién no era autonomista?"

"En fin, todo eso son cosas de los políticos, pero por lo que parece incluso los cenetistas podríamos enseñarles mucho a esos sirvientes del capitalismo. Un espectáculo lamentable de servilismo, impotencia y marrullería ha sido el que nos han ofrecido los extraparlamentarios isle-

HAN DIT...

Pere Bonnín, comentarista: **¿Qui no s'emociona davant el Pi de les tres branques, símbol dels Països Catalans?**

ΩΩΩ

Mateu i Francina Pizà (Queta i Teo): **Als anys seixanta no podíem actuar a la televisió perquè cantàvem en català.**

ΩΩΩ

PIMEM: **L'Asociación Nacional de Grandes Empresas de Distribución (grans superfícies) ha maniobrat amb mala intenció i voluntat depredadora per evitar que el Govern balear tingués competències en matèria d'horaris comercials.**

ΩΩΩ

Juan Riera, periodista: **La forma com fou liquidat Cañellas ha obert moltes consciències. El tradicional anticatalanisme de bona part de la dreta illenca ha quedat bastant difuminat.**

ΩΩΩ

Cristòfol Soler, president de la CAIB: **No llegesc l'ABC. Madrid no comprèn la realitat balear.**

C. SOLER

ΩΩΩ

Agnès Rotger, comentarista musical: **S'han acabat els caganers i la botifarra amb mongetes àcides dels primers discos recopilatoris de rock en català. Ara és l'hora del sexe i de l'independentisme, que sembla que és el que mou els joves catalans.**

ΩΩΩ

Gabriel Ferrer: **Entre altres raons, no som monàrquic perquè ho trob molt complicat. Em destremparia molt haver d'estar pendent d'aquesta muntanya de petites hipocresies lligades a la tradició i a l'essència mateixa de la monarquia.**

ΩΩΩ

Antoni Cirerol, ex president del Parlament Balear: **L'Estatut diu que l'idioma oficial és el català propi de les illes Balears. No sé per què s'ha armat ara aquesta polèmica entorn de la llengua.**

Foto de la reunió convocada per la revista "Saida" (al centre, Damià Pons).

ños suplicando a los grandes la convocatoria del Pacto, que al fin hemos visto que era un cuento chino como el Everest de grande.

'Lamentable y triste historia de esclavos y serviles.

'Esperando publique estas reflexiones ácratas, reciba un cordial saludo de *Buenaventura Durruti*'.

1978 va esser també l'any de la lluita en contra de la Constitució pactada amb els hereus del franquisme d'esquena del poble. En els tres capítols anteriors hem parlat àmpliament del paper cabdal del PSM (PSI), OEC, MCI, PSAN, trotsquistes, anarquistes, independents sense partit, etc, en la tasca d'anar clarificant les mancances democràtiques del projecte que havien pactat els partits que acceptaven el manteniment essencial del passat franquista (dins les nostres migrades possibilitats, perquè la premsa oficial marginava o silenciava tant com podia les nostres posicions, fent d'altra banda, propaganda contínua d'un P"CE que aplaudia les forces repressives a totes les places i carrers de l'Estat). Els partits de la "unió sagrada" (AP, UCD, PSOE i PCE) estaven d'acord a salvaguardar tots els aparats d'estat repressius; a no demanar la depuració d'assassins i torturadors feixistes; en el manteniment de la *sagrada unidad de España*; a enterrar la lluita històrica dels pobles de l'Estat en contra de la monarquia borbònica; a acceptar

L'autor de l'article a l'inici del procés autonòmic.

la "economia de lliure mercat" (capitalisme); a consentir que l'exèrcit franquista fos el garant de la mateixa Constitució; etc, etc.

Fraga Iribarne, de AP i Solé Tura, servil del carrillisme, en foren els principals capparets. Mentrestant, en Martín Villa anava enlllestint el Pacte de la Moncloa per a fer recaure el pes de la crisi capitalista damunt l'esquena dels treballadors (la qual cosa acceptarien de seguida PCE i PSOE, CC.OO. i UGT, no sense fortes lluites internes per part dels revolucionaris que militaven en els dos sindicats).

La Constitució de 1978

A aquelles alçades de la reforma era evident —a mesura que s'apropava desembre— que l'aprovació d'aquella Constitució era un element clau en la culminació del canvi de les formes de dominació

de classe, produït per la impossibilitat, per part de la classe dominant, de mantenir el poder amb les velles formes. La Constitució consensuada seria la llei que fonamentaria les altres lleis, i tot plegat aniria delimitant jurídicament la vida política de l'Estat.

En el cas de l'Estat espanyol, la Constitució seria l'expressió jurídica del nou model d'Estat capitalista que ens enflocaven les classes dominants amb l'ajut de la pseudoesquerra que havia abandonat tots els principis i reivindicacions històriques del poble pel plat de lleties de les poltrones institucionals. Aviat començaria la nefasta política del *pelotazo*: l'enriquiment ràpid i sense escrúpols que hem vist en aquests dotze anys de regnat "socialista", amb Fileses, Juan Guerres, Roldans, Galindos, terrorisme d'estat [GAL] amb joves trobats amb tret al clotell, etc, etc. Els franquistes, reciclats o no, ja havien tingut quaranta anys per a dedicar-se a aqueixes tasques.

Un text constitucional, per tant, no és bàsicament ni decisivament el resultat de l'equilibri de les forces parlamentàries, sinó que és fonamentalment el resultat d'un nou equilibri de forces entre les classes dominants i les classes dominades i entre les nacions de l'Estat, com a resultat d'una confrontació d'interessos oposats.

La Constitució era, en definitiva, l'expressió jurídica de les noves necessitats d'acumulació de capital

El text constitucional responia a les necessitats d'organització de l'aparat de l'Estat que tenia la burgesia per a fer front a la profunda crisi, no solament econòmica, sinó global, de la societat capitalista, i a l'augment previsible de la lluita de masses anticapitalista.

A l'any 1978 —període històric de crisi del model de desenvolupament capitalista— era també, el text constitucional, expressió

jurídica de les necessitats d'acumulació del capital.

L'objectiu de la classe dominant era, en aquelles circumstàncies polítiques, limitar al màxim les llibertats de les classes dominades, deixar el marge més ampli a l'arbitrarietat del poder i posar els més grans obstacles a possibles mesures de transformació econòmica i social. És a dir, reforçar i consolidar el seu Estat, cedint solament allò que era imprescindible, per tal de mantenir el poder.

Per als revolucionaris es tractava de debilitar al màxim l'Estat burgès

Per a nosaltres (especialment per a l'OEC), per a les classes dominades, es tractava de garantir les llibertats fonamentals per a anar avançant ver el socialisme i el poder dels treballadors (la federació de repúbliques socialistes ibèriques basades en els Consells Obrers). Havíem de posar els màxims límits a l'arbitrarietat dels nous hereus del franquisme i limitar al màxim els possibles obstacles jurídics que podrien impedir en un moment polític favorable l'adopció de mesures de transformació econòmica i social radicals i anticapitalistes. Això, en definitiva, no era un secret per a ningú, i per això mateix burgesia i reformisme tractaven de silenciar-nos i criminalitzar-nos. Volíem, aquesta era la nostra lluita, debilitar al màxim l'Estat burgès.

El que caracteritzava la Constitució que els partits del bloc dominant ens presentaven a l'aprovació era que havia estat la mateixa classe dominant sorgida dels quaranta anys de dictadura franquista la que dirigia i controlava la reforma (amb l'ajut inestimable de PCE-PSOE). La pretesa esquerra consensuant renunciava, de principi, a defensar i mantenir davant el capitalisme i els hereus del franquisme una posició de classe conseqüent en el curs d'aquell procés. Ω

DE BONA FONT

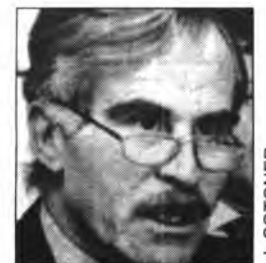
El periodista d'UH **Germà Ventayol** convindria que anàs a l'oculista a fer-se una revisió. Amb motiu de la crònica sobre la Festa de l'Estendard va qualificar de "reduïdíssim grup" els independentistes que van siular contra les forces d'ocupació. Nosaltres també érem per allà podem donar testimoni que d'independentistes no només n'hi havia molts sinó que cada anys n'hi ha més.

ΩΩΩ

A la manifestació de dia 31 de desembre va tornar a sortir en escena el barco de rejilla, en aquesta ocasió dedicat als diaris de Madrid, *ABC* i *Diario 16*. Aquells i aquelles que pensaven que el barco s'havia enfonsat s'hauran de pegar un toc als morros. El barco no tan sols va vent en popa sinó que al Principat el partit polític fundat per **Francesc Macià, Estat Català**, ha decidit incloure el famossíssim barco en una sèrie dels seus adhesius.

ΩΩΩ

El botifarra **Joaquín Cotoner y de Goyeneche**, figura a la *Relación de los señores principales, nobles, ciudadanos e hidalgos pertenecientes a la unión de la nobleza del antiguo*

J. COTONER

reino de Mallorca publicat l'any 1969, pàg. 14. Aquest botifarra criat de Madrid ha merescut curiosos elogis públics per la seva tasca de *xivato* de l'ABC. Dia 2 de gener, Ramón Rodríguez Viñals y familia, li feia arribar **nuestra solidaridad, respeto y apoyo**. Dies després, era el botifarrot net Casasayas Truyols el qui el felicitava.

ΩΩΩ

El periodista **Juan Pericàs** d'*El Día del Mundo* sembla que no té la seva agenda actualitzada. L'altre dia relacionava Bartomeu Mestre amb ERC quan en realitat des de setembre de l'any passat Mestre es va donar de baixa d'ERC, ell i molts d'altres, en una roda de premsa al bar Diplomàtic a la qual, precisament, va assistir Juan Pericàs.

POESIA MALLORQUINA CONTEMPORÀNIA

Recital poètic de M. López Crespi presentat per **Mateu Morro**

SALÓ D'ACTES DE L'AJUNTAMENT DE SANTA MARIA

Divendres, 19 de Gener a les 20,30

ASSESSORIA D'EMPRESSES

ASSESSOR FISCAL
Joan Company Morey

Diplomat en Ciències Empresarials
Col·legiat núm. 526

Cardenal Rossell, 75 • Coll d'en Rabassa
Tel. 74 41 44 • Tel/fax 74 36 48
07007 Palma de Mallorca

J Jani S.L.

SERVEIS DE NETEJA

Neteges d'obra nova • Vaixells

Neteja de sinistres • Neteja en general
c/ Trasmè, 64, baixos • Tel. i fax 26 87 15
07006 S'Arenal (Palma)

Masguait, S.L.

- Materials de Construcció
- Prefabricats Formigó • Transports
- Làmperes i Decoració

Oficina: c/ Ràpita, 43
Tel. (971) 65 01 23 / 65 24 32 / 65 04 12
Fax: 65 24 32 • 07630 CAMPOS

TALLERS CLADERA

REPARACIONS ELÈCTRIQUES DE L'AUTOMÒBIL

Cardenal Rossell, 160
Tel. 26 49 81
COLL D'EN RABASSA

AIGUA POTABLE A DOMICILI

Als termes de Ciutat, Marratxí i Lluçmajor

Telèfon 742768

En Francesc Garcia, natural d'Astorga, ha obert una ferreteria just davant l'administració de loteria que ha despatxat Sa Grossa de Nadal. Ven fil de ferro i demés accessoris.

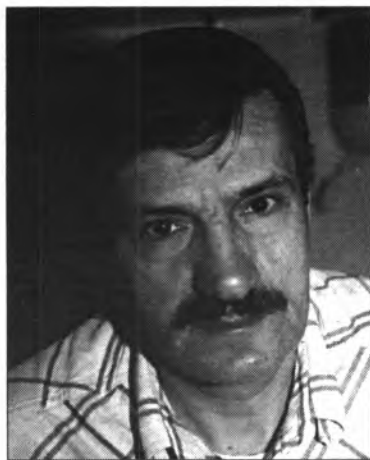
Des de fa deu anys és el director de l'oficina de "la Caixa" al Coll d'en Rabassa. El dia que hi anàrem, estava tan atabalat amb ingressos milionaris de participacions a la loteria que no ens va voler dir el seu nom.

En Miquel Gallego és l'amo d'El Coto, a la Ciutat Jardí. Despatxa el cabrit de la serra torrat, l'orada al forn i les albergínies farcides de marisc. El preu mitjà a la carta és de 2.500 pessetes. Ha tret 40 milions de Sa Grossa de Nadal i després de festes se'n va a França amb la seva dona, que és d'allà.

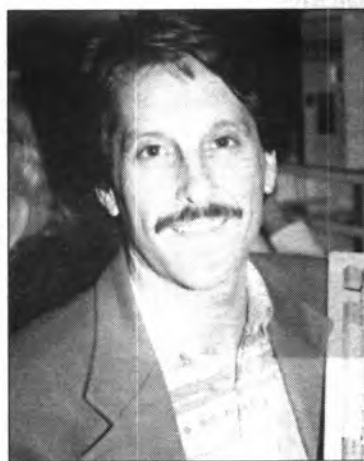
L'home dels mostatxos és en Guillem Amengual des Molinar. Ha tret trenta quilos a Sa Grossa i ho celebra amb els seus amics. Fa de picapedrer, però el seu entreteniment és criar canaris. Diu que ampliarà les gàbies i en tindrà més.

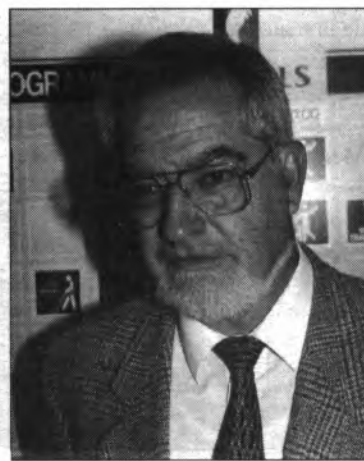
N'Enrique Alarcon és des de fa dos anys l'amo del local anomenat El polluelo, a les Cases Noves del Coll. Rosteix pollastres i fa menjar per endur-se'n. Ha tret tres milions del premi de Sa Grossa.

És na Maria-Josep Tur de la joieria Maria Josep, del Coll. Ha tret 30 milions amb els quals es vol comprar un àtic damunt la mar.

N'Antonio Fernández és de Lleó. Fa cinc anys que va obrir una botiga d'informàtica al Coll d'en Rabassa.

En Francesc Montmany és l'amo de Nou Signe, un taller de senyals per senyalitzar interiors d'hotels, clíniques, instituts, etc. En català retola organismes oficials, perquè la Llei hi obliga, però ben pocs particulars.

En Joan Company és l'assessor fiscal del Coll d'en Rabassa. Aquests dies té molta feina assessorant els nous milionaris del poble. Aconsella que es deixin els doblers en dipòsit perquè el banc els guardi. Una vegada sàpiguen que n'han de fer poden procedir a fer l'ingrés en la modalitat que es vulgui. No és el mateix ingressar i després repartir -dona, fills, etc-, que fer els ingressos una vegada repartits els diners. Si es fa malament hi pot haver impostos molts grossos, com és ara: deu milions poden tenir un impost de dos. És important assessorar-se bé, diu en Joan Company.

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

Adreça.....

.....C.P.....

Població.....

C.I.F.Tel.....

**M'interessa una subscripció
ANUAL 3.000 PTS**

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....

Adreça.....

Núm. entitat.....Núm. sucursal.....

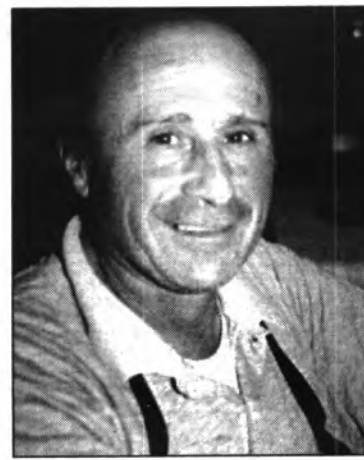
Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

N'Assumpció Perea d'Alacant fa 27 anys que té una botiga on ven llepolies, gelats i fruits secs al Molinar.

En José Muñoz és l'amo del restaurat Admirall, a la Punta de Cala Estància. Despatxa el peix, el marisc i la fideuà.

És en Josep M. Ferrer del País Valencià. Feia molts d'anys que no l'havíem vist i hem recordat vells temps quan érem delegats d'UGT. Fa una vintena d'anys que en Josep va fundar la Cooperativa Tabyr, que va gestionar durant vuit anys els restaurants i bars de l'aeroport de Mallorca. Una vegada dissolta la cooperativa va continuar com a director gerent dels restaurants i bars amb un parell de concessionaris: els escandinaus de la SAS, els forasters Morales, que eren amics dels Guerra i que varen partir amb els doblers -els proveïdors no cobraren-, i darrerament amb DRCA-NEA, que són els Aeroports Espanyols. En Josep M. Ferrer, ha deixat els aeroports i ha obert el seu propi restaurant: La Bitàcora, a la Ciutat Jardí, on despatxa el peix i el marisc a la planxa. La Bitàcora és un lloc de categoria on es menja a la carta a partir de les 6.000 pessetes.

En Joan Barceló i Company, de Sant Joan, és el rector del Coll d'en Rabassa des de fa cinc anys. La mitjana és d'una missa en català per dues en castellà. Tanmateix, un dia feiner, mentre esperàvem per saludar-lo, sentírem que resava el rosari en foraster, la qual cosa ens va sorprendre perquè, a la sortida, les parroquianes parlaven totes en mallorquí. Aquesta parròquia té un grup de teatre, Es Braser, amb cinc anys d'història, el grup musical Cop d'Escodre, amb cint-i-tres anys, i el grup d'esplai Sa Gavina, que té cura d'una vuitantena d'al-lots.

IMPOSTS ESCANDALOSOS I PAGAMENTS A CANVI DE RES

Això és el que té el poble mallorquí

Almanco a l'hivern, els tres-cents mil habitants de la Ciutat de Mallorca no hem de témer la manca d'aigua. Una altra història és a l'estiu. A l'estiu, i concentrats en tres mesos, rebem més de sis milions d'habitants –turistes–, que poblen el litoral de la badia de Ciutat. Tan per a ells com per a nosaltres, és possible que torni a mancar l'aigua. De fet, ja fa anys que en l'estiu, per sobreexplotació, el pous es tornen salobres amb un índex de salinitat molt alt.

"Afortunadament", aquesta història la solucionarem l'any passat important aigua de l'Ebre, injectant-la a les canonades de subministrament per, d'aquesta manera, cobrir les exigències de sis milions d'habitants "fantasmes" de Ciutat i comarca. I mai millor emprat el nom de "fantasmes", ja que ells, els sis milions, no paguen l'aigua. No paguen cap dels encarits rebuts que sí que paguen els "afortunats" tres-cents mils habitants amb DNI i NIF, que som els encarregats del manteniment dels guanys de la decadent indústria hostalera.

Així que no ens esverem. No mancarà l'aigua a Ciutat, ni a l'hivern ni a l'estiu. No en mancarà per als sis milions d'habitants de fet, encara que la paguin, només els tres-cents mil de dret, (de dret a pagar).

Així que ho som "afortunats", els habitants de Ciutat. Almanco des de fora ens veuen com uns privilegiats capitalistes que ho finançam tot, ho aguam tot, ho regalim tot, i no ens queixam mai.

Amb només tres-cents mil habitants costejam els serveis municipals d'una ciutat de sis milions, amb neteja, seguretat, enllumenat, manteniment, etc.

Vertaderament som molt generosos i amb més mèrit perquè en realitat la situació de crisi econòmica ens ho posa més difícil, però, què hi farem?

Pere Felip Buades.

Històricament els ciutadans hem estat així, i si els darrers anys hem dilapidat la nostra riquesa ecològica, cultural i especialment costumista i lingüística, sense cap consideració, molt menys importat és defensar el nostre patrimoni econòmic.

És remarcable que el nostre primer ciutadà, el batle Joan Fageda, intentàs defensar-lo mitjançant la imposició d'alguna taxa als turistes. Semblant gosadia, en aquesta terra d'entreguisme, fou molt mal rebuda. Efectivament, fou desestimada pels responsables polítics que, malgrat viure aquí i cobrar aquí, són uns desarrelats, uns irresponsables i incoherents amb una terra i una gent que; de manera beneïta, els ho estam donat tot i ens estam quedant sense res: sense llengua, sense cultura, sense patrimoni, sense desenvolupament, sense futur...

Davant el cobrament per part de les distintes administracions a l'Ajuntament de Ciutat pel "transvasament" de l'aigua de l'Ebre i l'"amença" que en el futur es faci pagar a l'ajuntament (que som tots) el consum de l'ai-

gua del riu, cal recordar que en el territori continental de l'Estat espanyol avui en dia hi ha molts d'exemples com el nostre, amb l'excepció que, en cap cas, les obres d'infraestructura i, molt manco l'aigua del riu, han estat pagats pels ciutadans de cap municipi. D'aquesta manera, tots els municipis que es beneficien dels transvasaments del Tajo al Segura –amb obres d'infraestructura d'un valor astronòmic–, no paguen cap percentatge en el rebut de l'aigua. Tampoc paguen les despeses de depuració d'aigua i, als municipis turístics, durant l'estiu, se'ls incrementa el subministrament d'aigua per atendre les necessitats dels visitants, tot això a expenses de les arques de l'estat, no de la butxaca dels ciutadans.

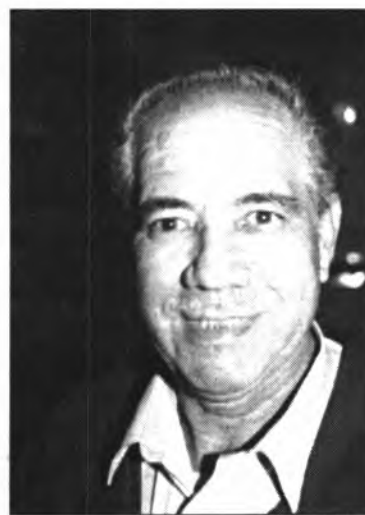
I ja està. No passa res. A Ciutat, capital del turisme de la Mediterrània, no mancarà l'aigua, ni a l'hivern ni a l'estiu. Si és necessari es construiran plantes dessaladores d'aigua de mar, i podran venir els sis o set milions de turistes, i els tres-cents mil habitants ho pagarem tot –per qualche cosa som mallorquins–. Pagarem la construcció de les dessaladores i pagarem l'aigua dels turistes i la nostra. Només hi ha un perill. Que l'aigua ens resulti més cara que el quilovat d'energia elèctrica. La cosa pot resultar perillosa, perquè en aquest cas també ens faran pagar la construcció de la central elèctrica, l'anterior i la nova. Però ho superarem. Un poble que ha superat els atacs dels seus enemics en els últims anys, d'uns enemics que ens han robat la identitat, la cultura, la llengua, els diners... d'uns enemics que ens han fet perdre el sentit de la pròpia estimació. A continuació d'això vendrà que ens facin perdre el sentit de la vergonya. Això pot resultar perillós. **Pere Felip i Buades, Santa Catalina** Ω

És n'Antoni Riera. Fa 27 anys que té una barberia al carrer del Cardenal Rossell, al Coll d'en Rabassa.

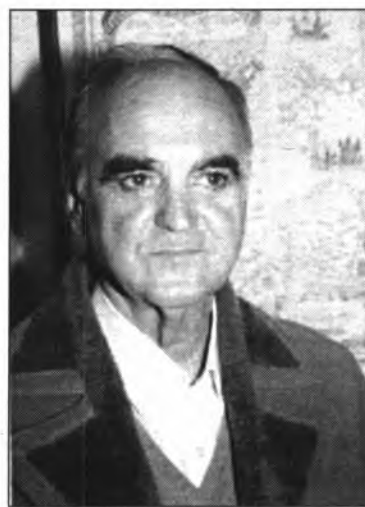
És n'Antoni Morei de Biniali. Fa nou mesos que va obrir Can Tià, una botiga on ven ormeigs de pesca i esques de pescar al Portitxol.

En Joan Cladera fa trenta anys que regenta un taller de mecànica elèctrica de l'automòbil al Coll d'en Rabassa.

N'Antònia Planells d'Eivissa fa 29 anys que regenta una carnisseria al Coll d'en Rabassa.

En Guillem Lladó i Sampol de Montuiri fa 47 anys que va obrir l'Acadèmia Pericial Lladó, al Coll d'en Rabassa. Ensenyen als infants fins a vuitè d'EGB, FP-1 rama administratiu, BUB i COU.

En Gabriel Mateu de Can Pastilla fa 17 anys que té un magatzem on ven menjar per als animals, adobs, llenya i moltes coses més; és al Coll d'en Rabassa.

Joieria • Relotgeria
Plateria • Objectes regal

Covas

Cardenal Rossell, 104
Tel. 26 06 03
Coll d'en Rabassa
Mallorca

Forn de pa i pastissos THOMAS

Joan Antoni Fayos *director comercial*

Especialitat mallorquina en panades, cocarrois
Coques de trempó, prebes, verdura, arengada,
albercoc, melicotó, quarto i bescuit
Gran varietat de pastisseria i reposteria
Varietat en tartes i ensaïmades de primera qualitat
Pastissos, braços, mousses, soufflées, etc
Servei de repartiment diari a domicili

AL SERVEI DE LA RESTAURACIÓ I L'HOSTALERIA
c/ Capità Ramonell Boix, 106 • Tel. 27 06 33

REPORTATGES FOTO I VÍDEO
FOTOS ESTUDI • VASES A MIDA
FOTOS CARNET • REVELATS EN 1 HORA

Cardenal Rossell, 80-A • Tel. 26 03 71
07007 Palma de Mallorca

in submissió

Acta textual del martiri de sant Maximilià, patró dels in submissos

(DEDICAT A LA CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA)

A Teveste, ciutat de Numínia Cirtense, actual Tebesa, Berberia, Nord d'Àfrica, durant el consolat de Tusc i Anulí, el dia dotze de març, havent comparegut al fòrum Fabi Víctor juntament amb Maximilià i permesa l'assistència de l'advocat Pompeià, aquest començà dient:

– Fabi Víctor, temorari, s'ha presentat amb Valerià Quintià, prefecte de Cesarea, juntament amb l'excel·lent recluta Maximilià, fill de Víctor: com que és apte, demano que li sigui presa la talla.

El procònsol Dió preguntà:

– Com et dius?

Maximilià va respondre:

– Per què vols saber el meu nom? No m'és lícit de fer el servei militar, perquè sóc cristià.*

El procònsol Dió va dir:

– Pren-li la talla!

Mentre li prenien, Maximilià replicà:

– No puc fer el servei militar; jo no puc fer mal; sóc cristià.

El procònsol Dió va dir:

– Preneu-li la talla!

Un cop fet, l'oficial va proclamar:

– Fa cinc peus i dues polzades.**

Dió va dir a l'oficial:

– Marqueu-lo.***

Resistint-s'hi, Maximilià va respondre:

– No. No puc fer el servei militar.

Dió va dir:

– Fes el servei militar si no vols morir.

Maximilià va respondre:

– No el faré pas. Talla'm el coll; jo no sóc soldat d'aquest món, sinó soldat del meu Déu.

El procònsol Dió li preguntà:

– Qui t'ha entabanat així?

Maximilià respongué:

– La meva ànima i aquell qui m'ha cridat.

Dió digué a Víctor el seu pare:

– Aconsella el teu fill.

Víctor respongué:

– Ell s'ho sap, ja té prou sentit per saber el que li convé.

Dió digué a Maximilià:

– Fes el servei i rep la marca.

– No rebo cap marca –respongué–. Ja porto la senyal de Crist, el meu Déu.

Dió va dir:

– De seguida t'envio al teu Crist.

– Tant de bo que ho fessis ara mateix! –respongué–. Aquesta és la meva glòria.

Dió digué a l'oficial:

– Marqueu-lo.

Oposant resistència, Maximilià va respondre:

– Jo no accepto la marca d'aquest món; i, si me la poses, la trencaré, perquè no té cap valor. Jo sóc cristià, no m'és lícit de portar penjat al coll aquest tros de plom des que porto el senyal salvador del meu Senyor Jesucrist, fill del Déu viu, que tu no coneixes, que va patir per la nostra salvació i que Déu va lliurar pels nostres pecats. A ell servim tots els cristians; a ell seguim com a capdavanter de la vida, promotor de la salvació.

Dió digué:

– Fes el servei militar i pren la marca si no vols morir miserable-

ment.

– No moriré –li respongué Maximilià–. El meu nom ja és amb el meu Senyor. No puc pres-
tar el servei militar.

– Repara en la teva joventut –insistí Dió–, i fes el servei; això escau a un jove.

– La meva milícia pertoca al meu Senyor –contestà Maximilià–. No puc ser soldat d'aquest món. Ja ho he dit: sóc cristià.

El procònsol Dió va dir:

– En el sagrat seguici dels nostres senyors Dioclecià i Maximià, Constanci i Màxim, hi ha soldats cristians i fan el servei militar.

– Ells sabran els que els convé –va respondre Maximilià–. Tanmateix, jo soc cristià i no puc fer cap mal.

– Quin mal fan els qui fan el servei? –preguntà Dió.

– Tu saps prou el que fan –respongué Maximilià.

El procònsol Dió va dir:

– Fes el servei, no menyspreïs la milícia si no vols començar a fer una mala fi.

– Jo no moriré –respongué Maximilià–, i, si surto d'aquest món, la meva ànima viurà amb Crist, el meu Senyor.

Dió va ordenar:

– Esborreu el seu nom.

Un cop esborrat, Dió va dir:

– Ja que amb esperit *in submissis* has refusat el servei militar, rebràs la sentència corresponent per a escarment dels altres.

I va llegir la sentència: “Orde-

no que Maximilià sigui passat per l'espasa per haver-se negat amb esperit *in submissis* a fer el jurament de la milícia.”

Maximilià respongué:

– Dono gràcies a Déu.

Havia viscut en aquest món vint-i-un anys, tres mesos i divuit dies.

Mentre el duien al lloc del suplici, va dir:

– Germans molt estimats!

Afanyeu-vos àvidament amb totes les forces per tenir la sort de veure el Senyor; que ell us atorgui també a vosaltres la mateixa corona.

I amb cara ben alegre digué al seu pare:

– Dóna a aquest botxí el vestit nou que m'havies preparat per a la milícia. Tant de bo que et pugui multiplicar el cent per u, perquè així ens puguem gloriar tots dos en el Senyor!

I així va sofrir immediatament el martiri.

La matrona Pompeiana va reclamar el cadàver de Maximilià al jutge i, col·locant-lo a la seva llitera, el traslladà a Cartago i el sepultà sota el pujol, al costat del màrtir Cebrià, prop del palau. I quan la matrona va morir, pocs anys després, fou sepultada allí mateix.

El seu pare, Víctor, se'n tornà a casa seva, donant gràcies a Déu perquè havia enviat per endavant un tal regal al senyor, ell que l'hauria de seguir ben aviat. **Fons de Documentació Ω**

* Cal tenir en compte que en l'exèrcit l'emperador rebia culte com a déu. Era en temps de Dioclecià. Quan Constantí suprimí l'obligació del culte, l'Església autoritzà el servei militar en el Concili d'Arle, l'any 314.

** És a dir, un metre setanta-vuit. La talla mínima requerida per ser legionari era d'un metre setanta-dos.

*** La marca era una plàqueta de plom que el soldat duia al coll com a signe d'identitat.

CARTA OBERTA AL TRIBUNAL QUE JUTJARÀ L'IN SUBMÍS VICENÇ SALVADOR

Quina legitimitat té un estat de dret que jutjar la in submissió al servei militar?

Un Estat que es vol democràtic i on el servei militar, i els valors que defensa, no admeten rèplica: no oblidem que l'objecció de consciència es planteja com un mal menor i no com un dret.

Un servei militar obligatori on els soldats són un xec en blanc per a un govern aliat de l'OTAN. Avui són carn de canó a Bòsnia, ahir ho eren al Golf Pèrsic, i demà? Qui ens assegura que no seran utilitzats en conflictes dins l'Estat espanyol?

Els valors de l'ordre establert que s'inculquen a través de la mili: obediència cega, decisions preses unilateralment, els càstigs –incloent la privació de llibertat– com a única resposta a faltes de disciplina o a discrepàncies amb la jerarquia.

Els valors que defensa en Vicenç Salvà en declarar-se in submissis, res tenen a veure amb els anteriors. Per a nosaltres el respecte a la divergència, la llibertat d'opinió, les decisions compartides, la defensa dels drets dels homes i de les dones, la lluita contra les injustícies i desigualtats i les seves causes són urgents.

I pensam que no és fent un servei a l'Estat com els garantirem millor, ans defensant-los activament dins la societat, com fins ara ha fet en Vicenç.

Fent costat als nostres in submissos contribuïm a la denúncia d'un servei militar “per nassos”, a un servei que serveix per defensar l'ordre establert que només beneficia els interessos dels qui governen i els del gran capital.

El dia 13 a les 19'30 tenim una cita a la plaça del rei En Jaume de Ciutat de Mallorca. Dia 14 al matí, al seu judici. **Montserrat Montagut Revolta**. Telèfon 722258 Ω

Els metges, nous in submissos

A la Rioja, Càceres i Hosca, s'ha posat en marxa una pla nou, fruit de l'acord entre el Ministerio de Defensa i el de Sanitat, que més tard s'aplicarà a tot l'Estat espanyol, segons el qual el reconeixement mèdic que es fa als joves per certificar que són aptes per al servei militar, passen a realitzar-lo els metges d'atenció primària, els anomenats metges de capçalera.

La resposta a aquest nou intent d'acostament de l'exèrcit a la societat no s'ha fet esperar. D'un grup de metges ha sortit una circular en la qual es criticava la mesura. La doctora del centre de salut Rodríguez Paterna de Logronyo es va unir de forma pràctica a aquest manifest, demanant que fos eximida de realitzar aquesta tasca per motius de consciència.

Amb referència a aquest nou pla, els metges critiquen que no es respecta el secret professional ja que l'informe de salut no es queda entre el pacient i el metge sinó que se'n fan diverses còpies i una d'elles va al centre de reclutament, la qual cosa anul·la el dret a la intimitat de dades que surten del reconeixement mèdic. Un altre motiu pel qual s'oposen és que va contra la independència professional, ja que la manera com fer el reconeixement no està en les seves mans sinó en les dels tribunals militars. També constaten l'empitjorament de l'atenció al pacient perquè el reconeixement militar es fa durant l'horari normal d'atenció al públic. **F.D. Ω**

L'ESTEL de Mallorca

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

insubmissió

EL SENAT APROVA EL NOU CODI PENAL

Els insubmissos a la milícia aniran a la presó i els qui es neguin a la prestació seran inhabilitats

Un dels debats més intensos produïts a la cambra alta, abans de l'aprovació dels sis cents trenta articles i disposicions complementàries del Codi Penal, va plantejar el problema del tractament penal de la insubmissió. La solució aprovada per la majoria castiga amb una pena de sis mesos a dos anys de presó en temps de pau i de dos a quatre anys en temps de guerra als qui es neguin a fer el servei militar. A més els cauran de deu a catorze anys d'inhabilitació.

En canvi, desapareix la pena de presó per als objectors de consciència que no compleixin la prestació social substitutòria, i se'ls rebaixa la inhabilitació, que passa a ser entre vuit i dotze anys. Aquesta pena inclou "la incapacitat per a exercir qualsevol feina o càrrec al servei de qualsevol de les administracions, entitats o empreses públiques o dels seus organismes autònoms, i per a obtenir subvencions, beques o ajudes públiques".

El senador d'IU-IC Alvaro Antonio Martínez Sevilla qualificà aquesta inhabilitació de "mort civil" per als joves necessitats de beques i incentius. Va negar que l'oposició als exèrcits pugui ser criminalitzada. Joseba Zubia (PNV) també es va mostrar contrari a la penalització de la insubmissió per tractar-se de "conductes no reprovables, que haurien de quedar fora d'un Codi Penal de la democràcia".

En canvi, el senador del PNV va donar la seva conformitat perquè, entre les finalitats del delictes de rebel·lió, figurei el de "declarar la independència d'una part del territori nacional". La clau de l'acord fou l'exigència de violència perquè hi hagi rebel·lió. El text del Congrés deia: "Són reus del delictes de rebel·lió els qui s'alcin públicament per a qualsevol dels fins..." El Senat ho va canviar de la manera que segueix: "... Els qui s'alcin violentament i pública..."

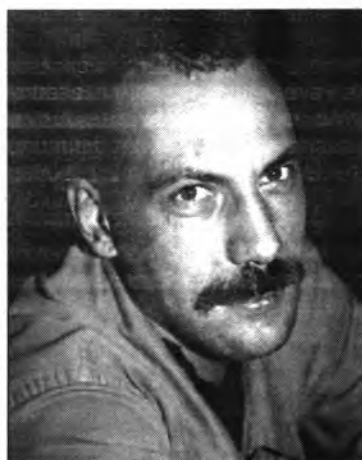
Aquest tema va aixecar una gran revolada dins el Congrés, on el senador del PP Esteban González Pons va assegurar que aquest delictes "pot ésser comès sense violència, per astúcia". Va recordar que entre les finalitats de la rebel·lió figura destituir d'una part de les seves facultats el rei o substituir per un altre el Govern, i va assenyalar que aquestes coses es poden aconseguir sense violència: "Mitjançant un xantatge al Govern amb astúcia, guant blanc, gomina i coll dur." F.D. Ω

Na Carme Ribes, d'Eivissa, que tenia la perruqueria a la barriada de Blanquerna ha traslladat el negoci al Coll d'en Rabassa.

N'Aina-Maria Fernández i Na Mònica López han obert una perruqueria nova al carrer Cardenal Rossell, al Coll d'en Rabassa.

És en Pere Golobarda, fa cinc anys que té un taller de xapa, pintura i mecànica al Coll d'en Rabassa.

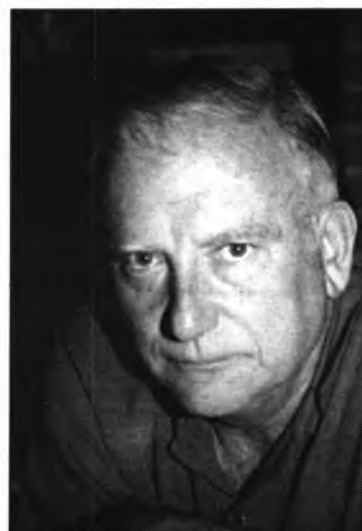
Na Maribel Moreno fa dos anys que té un saló de bellesa al Coll d'en Rabassa. Fa depilacions, neteja de cutis, maquillatge, massatges, etc.

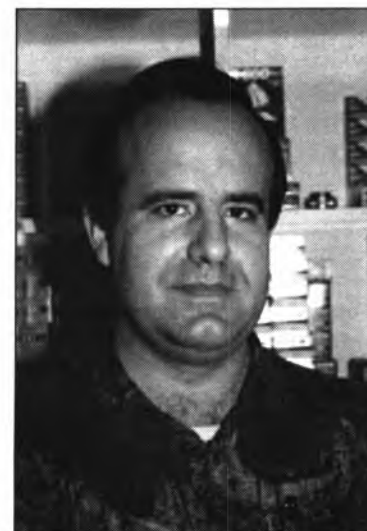
Na Magdalena Beltran fa trenta anys que regenta la botiga de queviures Can Castellet, al Coll.

N'Antoni Borràs va néixer ara fa cinquanta anys al Bar Central del Coll d'en Rabassa. És el bar més popular del poble, acull els tertulians i, a més de begudes, els ofereix berenars. Els migdies despatxa menús al preu de 700 pessetes, també organitza dinars i sopars de noces, comunions, bateigs i festes. La padrina de n'Antoni, que nomia Maria-Antonia Burguera, ja regenta aquest bar a principis de segle.

En Bartomeu Cantallops d'Eivissa va obrir la Cerveseria Plaça, just davant l'església del Coll ara fa cinc anys. El negoci va bé, sobretot quan hi ha moviment curial: bateigs, noces, funerals...

En Santi Morales es va fer càrrec de l'estudi de fotografia del seu sogre Velázquez a la mort d'aquest ara fa cinc anys. El senyor Velázquez va fundar aquesta botiga l'any 1957 al Coll d'en Rabassa.

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970) (II PART) DE M. LÓPEZ CRESPI

CADA QUINZE DIES A L'ESTEL de Mallorca

(DE JULIOL DE 1995 FINS A JULIOL DE 1996)
(PER DEMANAR NÚMEROS ENDARRERITS TELEFONAU AL 265005)

ARTICLES EMBARCACIONS
PATENTS • PINTURES
FERRAMENTES • DECORACIÓ

**Nàutica • Pesca
LAS PALMERAS**

casa fundada el 1961
TOT PER AL PESCADOR

Tel./fax 27 38 63 • Passeig Barceló i Mir, 13-A
Portitxol-El Molinar • 07006 Palma de Mallorca

LA BITACORA

DORADA
Restaurant

**peixos i mariscs
frescs**

OBERT CADA DIA

Trafalgar, 23 • Tel. 26 34 10
Ciutat Jardí-Coll d'en Rabassa
07007 Palma de Mallorca

**TALLERS
NIELL**

xapa i pintura

Cardenal Rossell, 59 • Tel. 26 04 31
Coll d'en Rabassa • 07007 Palma de Mallorca

DE BONA FONT

El PP de Balears sembla que té problemes per omplir la llista de diputats a Madrid. Després de la humiliació que Aznar va fer a Gabriel Cañellas i del recent atac de l'ABC, ara costa trobar persones significatives que vulguin donar cara per anar a la Meseta. Al respecte, Miquel Segura ha escrit: **Resulta curiós: la major part dels polítics illencs odien Madrid, no hi volen anar, per allà endins. Clar, han vist el que els hi ha passat a Gilet, Cotoner i tants d'altres que un dia somiaren una vida regalada, entre el "Palace" i el "Diplomàtic" i avui no els coneix ni la dona.**

ΩΩΩ

Darrera el llibre de **Francisco Berga, De CAP a Brokerval**, hi ha la mà de l'editor **Basilio Baltasar** que ha preferit no donar la cara ja que la seva empresa editorial fa la majoria d'encàrrecs del Govern balear. Basilio Baltasar per res del món no vol enemistar-se amb el PP. És per això que ha passat el llibre al seu cunyat.

ΩΩΩ

Basilio Baltasar ara fa un any que va deixar de dirigir *El Día del Mundo*. Això no obstant ara s'ha demostrat que hi té cera del corpus vista la promoció que des de les seves pàgines s'ha fet del llibre de Francisco Berga.

ΩΩΩ

Joan Verger va amollar l'altre vespre, en el sopar del **Lobby de Dones**, que després de dia 3 de març, el PP de Balears, passi el que passi a Madrid, es romprà i que una vegada perdut el govern del CIM ara perdran el Govern.

J. VERGER

ΩΩΩ

En aquest mateix sopar, **Sebastià Serra, Joan Verger, Mª Antònia Munar, Antoni Tarabini...** van signar un document a favor del pacte UM-PSM. Un dels punts d'aquest document, que Tarabini va intentar publicar a *El Día del Mundo* i que el director, **Luis F. Fidalgo**, li va censurar, deia que Antonio Alemany havia de parlar malament del pacte, condició necessària per assolir un èxit rotund.

Estat Català: Memòria històrica

Amb motiu de la Diada de Mallorca, en la qual participaren ben activament i de la qual s'endugueren una molt bona impressió, vingueren a Mallorca i a la

organitzar quatre columnes que lluitaren en tots els fronts. Acabada la guerra va muntar un servei d'informació i d'ajuda als exiliats i s'integrà dins la resis-

Josep M. Vall i Jordi Casacuberta, d'Estat Català.

redacció de *L'ESTEL* en Jordi Casacuberta i en Josep M. Vall, del Consell Polític d'Estat Català. Com que nosaltres, igual que la majoria de gent de Mallorca, no sabíem massa bé què era Estat Català, aprofitarem per demanar-los-ho i els férem les preguntes que segueixen.

- Què és Estat Català?

- És un *lobby* que fou creat pel coronell Macià, l'escriptor i polític Ventura Gassol, Batista i Roca, fundador del Moviment Escolta a Catalunya, i molts d'altres nacionalistes catalans. El *lobby*, que va néixer per lluitar contra la dictadura de Primo de Rivera, va anar visitant casals catalans d'arreu del món recaptant diners i creant consciència independentista. Per cridar l'atenció internacional sobre el conflicte català, varen fer un intent d'invasió de Catalunya per Prats de Molló, que va fracassar. Estat Català va servir per radicalitzar els partits polítics catalans que havien baixat el cap davant la dictadura d'en Primo de Rivera.

L'any 1931 el *lobby* va entrar en ple dins d'ERC, va guanyar les eleccions i va proclamar la República Catalana, que va durar tres dies. Durant la Guerra dels Tres Anys, Estat Català va

tència francesa, que aquesta vegada va guanyar la guerra als nazis alemanys.

Ara fa cinc anys, un grup de joves ha anat recuperant la idea inicial d'Estat Català, la idea del *lobby*, a fi d'incidir dins la vida política i social dels Països Catalans, amb Ferran Machado com a president i amb Josep Planxard com a secretari general.

- Estat Català intenta recuperar els símbols, les tradicions, les llegendes i tot allò que ens defineix com a poble. Fa feina de conscienciació nacional, basant-se en la recuperació de l'*orgull* i l'honor de ser catalans.

- Com heu vist la festa de la Diada Nacional de Mallorca?

- L'hem vista molt institucional i manipulada pels qui comanden: El PP, l'Església i l'Exèrcit d'ocupació. Tanmateix ens ha agradat i molt el pregó d'en Llorenç Capellà a l'igual que el sermó a l'ofici de la Seu, tots dos parlaments ben nacionalistes. A la manifestació de l'horabaixa coneguèrem la gent del "*Lobby per a la Independència*", una gent seriosa i ferma que pot fer molt per Mallorca. Des d'Estat Català, tenim intenció de col·laborar ben estretament amb el *lobby* mallorquí. **Mateu Joan i Florit** Ω

NECESSITAM PROMOTORS I PROMOTORES DE

L'ESTEL

a Mallorca i a la resta dels Països Catalans

Tel. 26 50 05

S'ESPANYA ESPANYA!

Els catalans sabem adobar relloctes

MESTRE TOMEU

Quan estudiava a Barcelona, i el verb no és cap eufemisme perquè estudiava... la manera de no estudiar, tothom feia apologia dels orígens. A la residència, bàsicament, hi havia catalans (mallorquins, gironins, tortosins...), bascos i aragonesos. La bonhomonia dels bascos xocava amb el parlar fort i cantussejat dels aragonesos. Els catalans fèiem colla apart. De tant en tant sorgien conflictes "ètnics", gairebé sempre per "qüestió de so". Alguns volien jugar al parxís o al dominó i els comentaris molestaven les orelles fines dels qui preferien mirar la tele. Al menjador, també, sovint n'hi havia que exigien que tota una taula parlàs espanyol perquè no entenien el català ni l'euskera. Allà vaig esbrinar i entendre la perversió que significava allò tan sectari de la "discriminació en positiu". Era l'any 1969 (bona anyada!).

Entre d'altres personatges hi havia "el maño". No era, malgrat el malnom, l'únic aragonès de la residència però sí el més bravejador, el més provocador i el més baralladís. En certa ocasió, va dejectar els mallorquins perquè "a los catalanes los entiendo un poco pero los mallorquines hablais como tontos". Vaig replicar-li que el més beneit del meu poble sap fer relloctes. Es veu que s'ho apuntà.

Al cap d'un temps, un company de Ripoll, ens passà clandestinament uns versos que, erròniament, algú reconeixia com els de *La* (prohibitíssima) *Santa Espina: De la sang dels castellans en farem tinta vermella per a pintar les quatre barres de l'escut de nostra terra...* "El maño" s'enfilà per les parets (es devia sentir castellà?) i va envestir contra els catalans de mala manera fins que algú el va qualificar de beneit amb amenaces de passar-li la mà per la cara. Aleshores "el maño", procurant recobrar la dignitat perduda, va dir solemnement: *En España el más tonto sabe hacer relojes. "Aquí t'esperava, monet" -vaig pensar- i, sense donar temps a ningú, vaig enflocar-li la rèplica que utilitzen al poble veïnat: A Catalunya, en canvi, el més beneit els adoba... perquè els espanyols s'espanyen. Ja ho sabeu: Sant Pere era espanyol, espanyol era sant Pere, i de tan espanyol que era se va espanyar ell tot sol!* Ω

Són en Toni i n'Oscar, els quals juntament amb en Tito han obert la cafeteria Es Racó Antic, al Coll d'en Rabassa. Despatxen el pa amb oli, els variats, les carns i peix i marisc a la planxa.

És n'Andrea Fernández amb els seus fills. Fa nou anys que tenen una botiga de fotos al Molinar.

SABIÉU QUE...?

... **Diario 16** ha fet suspensió de pagaments per mirar de sortir dels 18.000 milions de pessetes que deu. Segons fonts dignes de crèdit Antonio Alemany va de cul cercant un parell de cents de milions per continuar imprimint un pamflet quan hagi desaparegut D16. Com ja és públic, el Sr. **Alemany** està especialitzat en enfonsar mitjans de comunicació: *Sovint, Opinió, Diario de Barcelona...* Però bé, que no es preocupi el botifarra Alemany. Si es queda sense feina sempre li trobarem un raconet a L'ESTEL, on es podrà encarregar de les pàgines d'esqueles mortuòries.

A. ALEMANY

ΩΩΩ

... el president de l'OCB, **Antoni Mir**, va accedir a reunir-se amb el botifarra Joaquín Cotoner per aclarir postures sobre la polèmica lingüística?

ΩΩΩ

... segon un estudi de la CAEB, l'arribada de cicloturistes a Balears ha augmentat un 300% en els últims cinc anys? Això, de fet, és gairebé un miracle perquè amb les carreteres tercermundistes i africanes amb què Madrid castiga Balears, sembla mentida que encara vinguin cicloturistes.

ΩΩΩ

... **Francisco Tous** cobrava cada mes 693.687 ptes brutes mensuals? I que en Berga en cobrava 568.690? Com no havia de fer fallida Brokervall amb aquests mans foradades!

ΩΩΩ

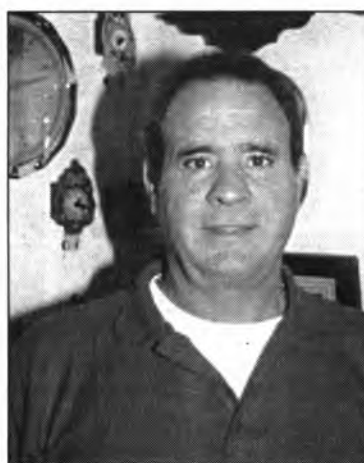
... a **Jaume Santandreu** els membres de S'Agrícola de Manacor li perdonen tot a l'hora de fer un homenatge; bé tot excepte una cosa: el seu independentisme i que hagi estat un dels fundadors d'ERC a Balears? Als ulls del búnker de Manacor la catalanitat i la independència continua essent un estigma cent vegades pitjor que defensar els marginats. Per defensar els marginats sempre hi haurà les Marietas Salas que, per rentar-se la imatge davant l'opinió pública, faran almoïna; però defensar la independència del país, això ja són figures d'un altre paner.

És en Joan Niell de Sineu, fa 35 anys que té un taller de mecànica de l'automòbil al carrer del Cardenal Rossell, al Coll d'en Rabassa.

Na Magdalena Llinàs i la seva família regenten des de fa 39 anys l'Adrogueria Nova, al Coll d'en Rabassa. La família Vaquer va obrir aquesta adrogueria ara fa 72 anys.

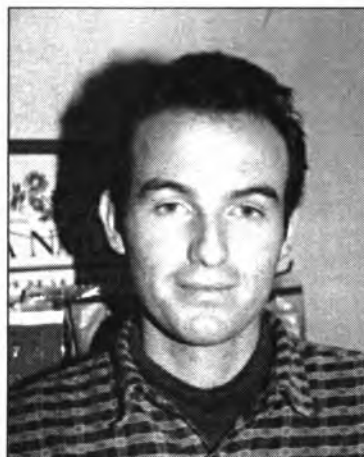
En Miquel Coves va fundar la primera joieria del Coll d'en Rabassa l'any 1962.

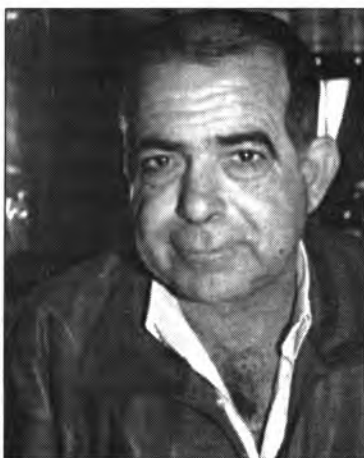
Na Margalida Homar ha comprat la merceria Elastic al carrer del Cardenal Rossell del Coll.

Na Maria-Dolors Fuster del Coll. Fa sis anys que va obrir una botiga de roba de dona al costat de l'administració de loteries.

En Miquel Garí de s'Arenal és des de fa dos anys l'amo de la Fontaneria M.G., al costat de l'administració de Sa Grossa, al Coll.

En Joan Vega és des de fa dos anys l'amo de la Peña del Collerenc al carrer de Vicente Tofiño del Coll.

En Ferran Almagro fa un any que té un taller de motos i bicicletes al costat de l'administració de loteries del Coll.

Els germans Gallardo ha obert una gelateria-croissanteria al carrer del Cardenal Rossell, al Coll, aquest mes passat.

Nació i autodeterminació

En el marc de la "Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles" hom pot llegir: "Qualsevol poble té el dret d'autodeterminar-se d'una manera independent i sobirana" (art. 6), i "Qualsevol poble té el dret a expressar i a desenvolupar la seva cultura, la seva llengua i les seves normes d'organització i, per a fer-ho, a dotar-se de les pròpies estructures polítiques, educatives, de comunicació i d'administració pública, en el marc de la seva sobirania" (art. 9).

Heus ací com el dret de cada poble a autodeterminar-se i els drets que li són connexos: polítics, socials, econòmics i cívics, han estat reconeguts per diversos pactes internacionals de l'ONU.

Ateses aquestes premisses, el proppassat 30 d'octubre hem estat testimonis d'un exemple d'exercici d'autodeterminació, el del Quebec. Tot i que l'Estat canadenc ha caigut en la temptació de recórrer al recurs anti-democràtic de la por i de la culpabilització psicològica, la nació quebequesa ha pogut manifestar-se col·lectivament en una expressió de plena democràcia, la qual cosa desconexem totalment en aquestes latituds.

Per bé que no s'ha produït —encara— la separació de l'entitat política central administradora, el fet qualitativament important és que el poble quebequès ha disposat de l'oportunitat de determinar democràticament la seva voluntat col·lectiva de constituir-se en estat sobirà independent. És a dir, s'ha autodeterminat, s'ha manifestat lliurement, amb un accent veritablement democràtic.

Evidentment, açò ha estat possible perquè Quebec té un moviment independentista fort (el PQ, partit quebequès, independentista, va guanyar les darreres eleccions legislatives celebrades al país). Perquè és en funció de la vigència i combativitat de la lluita independentista d'un poble que es guanyen els reconeixements de drets internacionals: de nació, de dret a l'autodeterminació, d'estat. Altrament ja hi pot haver una nació de tants milions d'habitants, amb una història nacional i un passat clar d'independència política, una llengua i cultura pròpies amb figures de talla i fama universals, una economia dinàmica, etc, que, si no hi ha allò altre (un moviment fort per a la independència), no hi ha res a fer en aquest sentit.

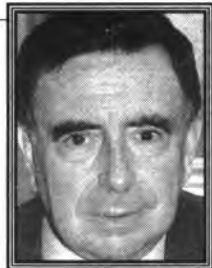
Breument: la lliçó clara i llampant que es desprèn de tot això és que la independència ens l'hem de guanyar. Cal esdevenir independentistes (independentistes catalans, per dir-ho sense eufemismes) si volem significar alguna cosa al món, si volem ser tinguts en consideració i amb respecte en el concert de les nacions.

La independència suposaria assumir plenament la pròpia responsabilitat fiscal —que ja és ben hora que l'Estat central espanyol ens deixi de xuclar l'ànima— i mantenir un contacte amb Europa sense intermediaris. Després, amb els espanyols (i els francesos), servaríem, com a bons veïns, totes les relacions de solidaritat i cooperació que calguessin. Però, això sí, en un nivell d'absoluta igualtat. Fóra la nostra contribució a la Concòrdia i a la Pau Universal. **Andreu Salom i Mir, Felanitx** Ω

GALERIA DE FANTASMES

Luis M. Ansón

JOSEP PALOU

Nazi, genocida, xenòfob, fatxa, lleteret de barriada, pinxo, bunyol, capbuit, tocampanes, trullós, escurçó, rata de claveguera, ferestola, porc, animal, paparra, enculador de mandrils, arpellot, annerot, burotenc, tral-larel, beneitarro, cap de fava amb orelles, bava de llimac, pamboli, betzol, baldat, bord, brossenc, grollut, gatarró, brivó, pardal de soca, cotorrer, llepaconys de la cussa de la reina, mala bèstia, potenc, gameu, moc, sonat, gargall de tuberculós, pellerofa, truja, nyarro, morena estufada, gadella de camell, aligot, foraster, bàmbol figa, estimbóri, merda de ca bord, aderg, cleca, gra purulent, tumor inguinal, pertafè, cagarro, boig fermador, pastenaga, gorà, patata, buina d'hipopòtam, mosca viroñera, moniato, perdonavides, torrat, borratxo, ase, farfant, bony, bujarró, carabassenc, gorà, aubercoc, cabró, caca, xaruc, putifeina, barrut, pocavergonya, carrossa, corc, monàrquic, carxofa, cercarons, morrotós, guillat, capesflorat, pet merder, moneiot, porcastrell, batusser, mata-setzes, porcell, grosser, pellerofa, fetus contrafet, mierdalenyo, verdolaga, cuca molla, xafarder, cuc, tampax de mofeta, xaró, embullós, bart, frenell del pardal d'una rata aranyera, manifasser, bollat, ximpanzé, mestressot, malcriat, fatxada, degenerat oiós, bordissenc, gallet, xaper d'urinari del Santiago Bernabéu, gorri, vagarro, orat, doiut, viollenc, pixum, escopinada, boiet, cascarrulla, motlo de fer dimonis, cabotenc, estúpid, imbècil, excrement d'elefant, fanfarró, fantasma, xarxot, forúncul, trinxeraire, polissardo, taca marró dels calçons blancs, aladro, gandul, totxo, belitre, entabanat, clepa, baina, pesta cernuda, ronya, gratella, rascla, llandós, eixorc, tutup, malsofrit, tros de banc, dropo, malfener, crostera gangrenosa, marranxó, godall, pelleringo brut, idiota, mentider, lladre, foll, macarró, ximple, arganell, aliardo, alcatràs, tanoca, mala pècora, malcarat, torrapipes, verro, llagoter, banastra, gamarús, cercabregues, menstruació de rata traquina, estornell, mala peça, bajà, tocahores, merdós, tumor maligne, cervell d'ameba, esquit de diarrea, miserable, espurjalego, merdufai, cagalló, budellot, mosca d'ase, carabassot, llafardós, aturat, colló integral, espanyol i director de l'ABC. Ω

CARTES AL DIRECTOR

Boicot a "Pocahontas"

Me vull adherir a la queixa generalitzada per l'actitud de la productora Disney de negar-se a doblar al català uns dels seus últims èxits. Espero que el públic sabrà castigar amb la seva abstenció l'exhibició del film en espanyol al nostre país. Dit això, vull recordar el treball que, des l'any 1997, duu a terme l'Associació Cavall Fort, Drac Màgic i Rialles, doblant al català films de qualitat, formatius i d'una gran atracció per als infants; és un treball silenciós que mereix un reconeixement públic i més tractant-se d'una associació sense afany de lucre, amb una finalitat clara a favor de la normalització lingüística en el camp de l'espectacle per a nois i noies, el millor premi que se li pot atorgar és una assistència massiva a les projeccions de les pel·lícules que dobla a la nostra llengua.

Confio que els pares seran sensibles a aquesta crida i hi respondran responsablement a Barcelona i arreu dels Països Catalans. **Francesc Clua, Terrassa Ω**

Ofenses a la identitat balear

La Joventut Nacionalista de Mallorca, nascuda de la fusió dels Joves d'Unió Mallorquina i la Joventut Nacionalista de les Illes, davant els atacs d'un diari madrileny d'ideologia pròxima a l'extrema dreta, contra el president del Govern Balear i el seu Govern, vol recordar que ara i aquí són problemes com les greus deficiències en sanitat i carreteres –i no l'aplicació de la legalitat en matèria lingüística– el temes que preocupen realment la societat balear, a més de les enormes pèrdues que signifiquen els impostos que any rera any patim els ciutadans d'aquest arxipèlag per subvencionar altres comunitats (entre les quals no hi ha precisament Catalunya ni València).

Què passaria si un diari de Barcelona és ficàs amb el nostre Govern? Ens sembla no tan sols inadmissible, sinó fins i tot impensable. Consideram per tant igualment intolerable que un diari de Madrid pretengui dictar al Govern Balear la política que ha de seguir. Ja tenim majoria d'edat! A les Balears no hem de menester ingerències externes de la premsa de Madrid com si nosaltres fóssim incapaços de governar-nos. Són aquests atacs irracionals els que ofenen la identitat de les Balears. No el nostre Govern, que es limita a protegir-la, com mana la Llei. Ens sembla incompreensible i molt trista la poca decisió del PP balear a l'hora de defensar el Govern Balear i encara més deplorable que un sector del mateix PP és vegi alineat amb aquests atacs exteriors. És que aquesta gent està contra una Mallorca mallorquina? Voldrien una Mallorca cada dia més castellana? **Joventut Nacionalista de Mallorca Ω**

En Lluís Asuncion i la seva filla Begonya, de Manisses (València), són els amos del restaurant All i Pebre, al Coll d'en Rabassa. Fa cuina valenciana: l'arròs a banda, les paelles, l'all i pebre (anguiles), esgarrat abaetxo... A la carta s'hi menja per unes 2.000 pessetes. El menú en val 850. Tenen en projecte la fundació d'una Penya Valencianista.

Na Francinaina Soriano regenta des de fa 15 anys el restaurant Cavall Blanc, al Molinar. Fa cuina mallorquina casolana com els arrossos, les sopes mallorquines, els rostits de porcella i de xot. Per 1.000 pessetes s'hi menja bé a la carta. El menú val 650 pessetes.

És el matrimoni Roig-Vila. Regenten l'estanc 75 (ca sa Santa), que fa prop de cent anys que està obert al públic del Molinar.

Les germanes Riera són les madones joves de Piscines Art, d'en Pau Riera. Fa mig any que s'han establert al Molinar.

Companya

XESC FORTEZA

Presenta en el

TEATRE PRINCIPAL

Classe mitja de comodada

CADA DIA AL TEATRE PRINCIPAL

FORASTERADES

Fernando Savater: **Los nacionalismos que tenemos en España están reñidos con el sentido común.**

ΩΩΩ

Fernando Morán: **los nacionalistas tienen un proyecto bastante avanzado que no es un proyecto independentista claro pero que, evidentemente, tiene una tendencia a la separación, de definición autónoma y eventualmente tiene una corriente separatista. Esas tendencias van a depender de si el PP sabe encajar ese fenómeno. (...) Los nacionalistas vascos y catalanes se equivocan al confiar en el desvanecimiento del Estado-Nación dentro del proceso de unidad europea. (...) Cuando yo era ministro, le decía en muchas ocasiones a Felipe González que por qué no hacíamos una política más fuerte en el Ministerio de Cultura. (...) Es absurdo que no se dedique más a la lengua española cuando es uno de los instrumentos de definición histórica colectiva.**

ΩΩΩ

Joaquín Yarza, catedràtic espanyol d'Història de l'Art: **Hay una especie de paletismo nacional que lleva a algunos a la exaltación de la sardana.**

ΩΩΩ

Antonio Alemany, puput de cresta molla: **Nada, en toda España, incluida Mallorca, se parece a la sardana, este baile horizontal, colectivo, comedido y asexual.**

ΩΩΩ

Javier Marías, escriptor espanyol: **Unos indios de no sé qué tribu exigen al actual Rey de España que presente sus disculpas por lo que en nombre de un vago antepasado suyo hicieron unos soldados (...). Demasiado a menudo se oyen o leen esas fórmulas tan jactanciosas: "Yo, en tanto que catalán...", o "Yo, en mi calidad de mujer...", o "Yo, como representante de la raza negra..."**

ΩΩΩ

Carlos Trias, escriptor espanyol afincat a Catalunya: **Parece que al fin el nacionalismo catalán comienza a soltar presa y replegarse sobre sus pintorescos nidos montañoses (...). Yo tengo buenos amigos de origen andaluz, aragonés y riojano en la órbita del PSUC, pero que no por vivir y trabajar en Cataluña se sienten catalanes.**

ma català i, d'altra banda, en un ordre de coses més pròxim, s'haurien establert uns lligams fermes amb la resta de Països Catalans. Finalment s'hauria superat l'estret marc de la reivindicació autonomista, vàlida per als anys trenta, per anar a quelcom de més realista i d'acord amb la realitat (del món al 1975)". Aquestes fases les vàrem escriure conscients que la fi del franquisme s'acostava i tot pensant en una etapa històrica semblant: la que es va produir al llarg del 1930 i principis del 1931, després de la retirada del dictador Primo de Rivera. En efecte, en aquella ocasió cap de les forces democràtiques de l'oposició posava com a objectiu el restabliment provisional del decret de 1914 de creació de la Mancomunitat de Catalunya. Ningú no hi pensava, en la mancomunitat, sinó en quelcom que la superés: des de l'autonomia a la independència, passant per un estat federal segons les opcions. Vet aquí, doncs, que al final del franquisme amb l'Assemblea de Catalunya es produïa un fenomen involucionista pel que fa a la reivindicació nacional catalana: en lloc d'anar directament a l'exigència del dret d'autodeterminació, es reivindicava el restabliment provisional de l'Estatut de 1932 "com a via per arribar al ple exercici del dret d'autodeterminació". Un cop mort el dictador, quan s'obrien grans possibilitats de futur per al poble català - i basc, gallec, canari...-, es va constituir el Consell de Forces Polítiques de Catalunya. La intenció era que es convertís en l'organisme de direcció i pactes polítics, mentre l'Assemblea

quedava com a organisme de mobilització de masses. Es per això que al Consell només hi foren admesos partits polítics exclusivament i, a més, restringits als d'àmbit nacional de Catalunya i/o els Països Catalans. Entre els components hi tornem a trobar: CDC, ERC, PSC, PSUC i UDC. En el primer punt del seu programa, entre altres coses, es tornava a insistir en la reivindicació de l'Estatut del 1932 "com a primer pas en l'exercici concret del dret d'autodeterminació".

Hi ha, encara, d'altres fets significatius, aquest cop datats ja als principis de la democràcia. D'una banda, a l'hora de discutir en el ple del Congrés dels Diputats la constitució espanyola del 1978, només un diputat i dos senadors catalans (Heribert Barrera, d'ERC; el senador independent Lluís M. Xirinacs i el d'ERC Rossend Audet) van votar favorablement a la inclusió del dret a l'autodeterminació en el text constitucional. Tot i que la composició de les "Cortes españolas" no era gens favorable a la seva aprovació, semblava que es tractava d'una qüestió no negociable i que, per tant, malgrat tot, els representants de CDC, PSC i PSUC hi votarien a favor. La realitat, però, ho desmentiria aclaparadorament (ací les evidències anecdòtiques ho confirmen. Jordi Solé Tura, ponent constitucional pels comunistes, en el seu llibre "Nacionalidades y nacionalismos en España" (Alianza Editorial, Madrid 1985 pàg 138) explica la següent anècdota ocorreguda el juny de 1978 a la Comissió Constitucional, quan es discutia el títol VIII del Projecte de Constitució

espanyola: el diputat basc Letamendia, d'EE i després d'HB, va presentar una esmena proposant la introducció d'un nou article -en realitat un nou títol- sobre el dret d'autodeterminació: "Al ser presentada y defendida la enmienda, se produjo en la Comisión Constitucional una extraña situación. El representante de Convergencia Democrática de Cataluña, señor Miquel Roca Junyent, y los representantes del Partido de los Socialistas de Cataluña (PSC-PSOE), experimentaron súbitamente unas grandes urgencias fisiológicas que les obligaron a ausentarse y les impidieron tomar parte en la votación. A sugerencia de ellos, un ujier me comunicó que yo también debía experimentar sin duda las mismas urgencias y que haría bien en satisfacerlas al instante. Pero lo cierto es que yo me encontraba perfectamente bien y no sentía la necesidad de moverme". I continua: "Los miembros de la Comisión Constitucional que finalmente tomamos parte en la votación nos pronunciamos todos en contra de la enmienda, con la excepción del diputado del Partido Nacionalista Vasco (ara d'Eusko Alkartasuna), señor Marcos Vizcaya, que votó a favor. No hubo abstenciones explícitas".) Aleshores, la pregunta és immediata: és que aquests diputats i senadors consideraven paper mullat o cosa del passat els textos programàtics de l'Assemblea i el Consell? O és que els havien signat al seu moment com un compromís per a cobrir l'expedient i prou? Les coses així, tenint en compte a més els errors comesos amb l'acceptació gai-

rebé sense reserves de la Reforma dels postfranquistes i la dispersió que hi va haver davant les primeres eleccions democràtiques del 15 de juny de 1977, no ens ha d'estranyar que a l'hora de la veritat no tinguéssim ni Estatut de 1932 o equivalent quan, a sostre autòmic, ni dret a l'autodeterminació.

Però hi ha més. No podem estar-nos de recordar la diferència de contingut nacional entre els actuals Estatuts d'Euskadi i de Catalunya. En efecte, mentre en el text català, en el Preàmbul, s'hi pot llegir: "El presente Estatuto es la expresión de la identidad colectiva de Cataluña y define sus instituciones y relaciones con el estado en un marco de libre solidaridad con las restantes nacionalidades y regiones. Esta solidaridad es la garantía de la auténtica unidad de todos los pueblos de España". En canvi al text basc hi ha una Disposición Adicional que fa: "La aceptación del régimen de autonomía que se establece en el presente Estatuto no implica renuncia del Pueblo Vasco a los derechos que como tal le hubieran podido corresponder en virtud de su historia, que podrán ser actualizados de acuerdo con lo que establezca el ordenamiento jurídico".

(...) A la lentitud intrínseca (del procés de consciència nacional) cal sumar-hi els efectes de tres anys de guerra civil i revolució i sobretot els quaranta anys de la dictadura anticaltalana del general Franco. Ho hem de reconèixer: als catalans el franquisme ens ha afeblit, mentre que als bascos els ha endurit." Ω

DES DE CORT

L'activitat política com a xarxa de serveis personals

CECILIA BUELE I RAMIS, regidor del PSM-Nacionalistes de Mallorca a l'Ajuntament de Palma

En començar aquest any nou que acabam d'encetar, el grup de regidors del PSM-Nacionalistes de Mallorca, volem manifestar públicament allò que ja hem expressat sovint, de moltes i molt diverses maneres, des que som a l'Ajuntament de Palma: continuem essent una gent que creu fermament en la feina política. Com una de les eines d'actuació pública que ens permet treballar més activament en benefici del conjunt de la ciutadania. Per a nosaltres, fer política és això, més que qualsevol altra cosa.

La política, per damunt tot, és treballar afanyosament per romandre sempre al servei dels ciutadans i ciutadanes d'aquest país nostre. Sobretot mitjançant actuacions públiques concretes que reflecteixin amb nitidesa allò que deim amb els llavis els qui hi creim de tot cor. Es tracta d'una activitat, a vegades intensa, a vegades més

pausada, però sempre orientada directament cap a la recerca del major benestar possible per a les persones i els col·lectius que es belluguen i actuen dins el nostre entorn més immediat. Primordialment dels més desfavorits.

La feina política esdevé, per a nosaltres, l'art veritable d'anar aixecant, entre tots, aquesta ciutat nostra, en la qual es vagi desplegant cada cop més enfortida la nostra existència com a poble. La persona humana, i, d'entre totes, la més feble, és la que roman al centre del nostre punt de mira preferencial. Quan som als inicis d'aquest any nou que comença, volem continuar romanent al servei de les persones, molt més intensament que al servei d'unes idees o d'uns plantejaments o d'uns programes.

Qualcú ha dit que, en una institució pública, "val més que hi hagi un pla d'actuació dolent,

que no que no n'hi hagi cap". A finals de l'any passat, des de la Regidoria d'Acció Social, va ésser presentat el PLA ESTRATÈGIC D'ACCIÓ SOCIAL per als anys 1996-1999. Al moment de la seva presentació, va ésser valorat com a molt positiu pel grup municipal del PSM-Nacionalistes de Mallorca. Tot i que hem lamentat que hagi estat elaborat al marge d'oportunes i necessàries consultes prèvies a la ciutadania. Així i tot, creim que, almanco damunt dels papers, es tracta d'un bon pla d'acció social per a la ciutat de Palma. I desitjам que els aspectes positius de l'aplicació concreta d'aquest PLA comencin a ser percebuts i valorats ben prest per la ciutadania.

Som ben disposats a col·laborar-hi activament, reclamant-hi incansablement tots els recursos i les mesures que facin falta, perquè arribi a sortir fora dels límits

estrets dels papers on ara roman escrit, i arribi a fer-se ben visible als carrers, a les places i als habitatges de la nostra ciutat.

Dins aquesta gran xarxa de serveis personals, que han estat proposats per l'actual equip de govern a Cort, hi han d'arribar a calar tots i cadascun dels individus i col·lectius que pateixen les situacions més agres de la nostra societat.

Si no fos així, l'hauríem d'arribar a considerar com a un autèntic fracàs. No tan sols de l'equip que ara governa a Cort, sinó també de les altres forces polítiques que hi som representades. I, per què no dir-ho? Com a un veritable fracàs de tot el conjunt de la societat mallorquina malament s'enforteix el brancatge d'una societat enriquida, s'aquesta no arriba a trobar la manera de parar esment i atendre amb cura les més soterrades petites arrels que la nodreixen. Ω

Restaurant BINICOMPRAT

Banquets de negocis, noces i comunions
Carretera de Manacor, km 21'70 • Tel. 12 54 11

Carrer de
Manacor, 121-C
Tel. 27 85 18
07007 Palma de
Mallorca

Dimarts
tancat

Cta. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuïri

Automòbils PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de na Tesa

SERVEI OFICIAL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca) Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

Restaurant SES COVES

Cuina catalana. Reservau taula.
Aprofitau per visitar les coves de Gènova.
C/ Barranc, 45. Tel. 40 23 87
07015 Gènova. Ciutat de Mallorca

RESTAURANTE

Casa
Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

BAR CENTRAL

Menjars • Tapes variades • Entrepans
Som especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/ Cardenal Rossell, 80 •
Tel. 26 10 39 • Coll d'en Rabassa

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

BAR - RESTAURANT ESPECIALITAT EN

Arròs brut • Paella • Cordon blue • Bistec al pebre • Sípia
Conill a l'allet • Escalopa • Llenguado Meunier • Carns i Peixos
c/ Grua, 6 • La Ribera • Can Pastilla • Tel. 26 10 73
Sortida 10 autopista (dimarts tancat)

15 aniversari

Carretera Militar, 208 • 07600 S'Arenal (Mallorca)
Tel. 26 89 64 (2 línies) • Fax 26 65 09

Escola de cuina ALCARI

Menjars preparats a domicili • Servei a restaurants
Servei de buffets • Catering service for yachts
Rafaletes, 1, baixos. Tel. 70 02 27. Ciutat

BAR RESTAURANT ALL I PEBRE

Menjar típic valencià
Direcció: Begoña Asunción
c/ Canonge Tarongí, 8 • Tel. 26 51 48 • 07007 Coll d'en Rabassa

REGALA UNA SUBSCRIPCIÓ DE
L'ESTEL de Mallorca
un bon regal per a tot l'any

Menjars mallorquins
Carns i mariscs a la planxa

C/ Cardenal Rossell, 92 • Coll d'en Rabassa • Tel. 491471

CAN TITO RESTAURANT

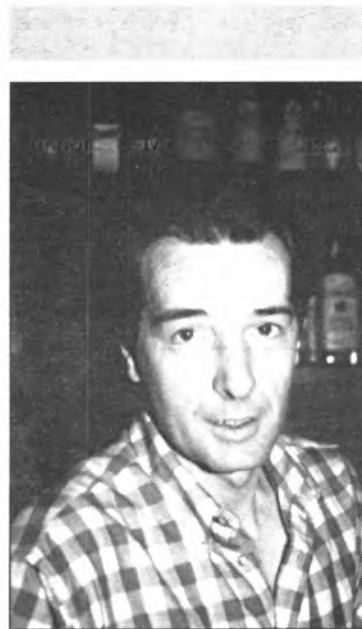
PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA
c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

El matrimoni Faios-Flores, que tenia el forn al carrer de Bilbao del Molinar, s'han traslladat al carrer Capità Ramonell Boix.

És n'Àngela Griñan de Campos. Al seu restaurant El Cangrejo Loco, a Ciutat Jardí, despatxa el peix i el marisc. El preu mitjà a la carta és de 4.000 pessetes.

En Jaume Rido, de Barcelona, és un dels amos i el cuiner del restaurant La Cuina, al Portitxol. El *cocido madrileño*, les *alubias* de Tolosa i el bacallà a diferents estils és el que més despatxa. El preu mitjà a la carta es de 4.500 pessetes. El plat del dia val 1.000 pessetes.

És na Joana Cortès, que regenta el restaurant Can Tito, al Molinar. Ha tret 30 milions d'uns dècims que li va dur el *lotero* Nicolau Morales. Tanmateix continua fent feina i despatxa la graellada de peix i marisc, les calderetes de llagosta i altres delícies de la cuina marinera. El preu mitjà a la carta és de 4.000 pessetes.

L'ESTEL de Mallorca

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Venc casa de dues plantes a carrer cèntric de Sant Joan. Tres dormitoris amb possibilitat de cinc i cuina amb xemeneia. 4.900.000 ptes. Tel. 298720.

Venc pis al carrer Tòquio de s'Arenal. Tel. 295820.

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel. 261255.

Gran oportunitat! Venc pensió completament renovada a la Ciutat de Mallorca. 864017.

Traspàs botiga de queviures en ple rendiment. Lloguer, 25.000 ptes.; traspàs, 1.200.000 ptes. Molt ben situada. Tel. 296817, vespres.

S'Arenal, venc pis, 3 hab., bany, cuina, dues terrasses. A la zona de la plaça de les Verdures. Tel. 263674.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Bonik terreny a Lluçmajor (camí d'Alicanti). Cantó 11 metres, caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat de llum i telèfon. Tel. 450994. Preu per convenir.

Avinguda Argentina. Llog pis de 5 habitacions, moblat, xemeneia, electrodomèstics, telèfon, dos banys. 75.000 pessetes mensuals comunitat inclosa. Tel. 792490.

Magalluf, venc 16 locals comercials. Planta baixa i pis 70 m². més terrasses entre 50 i 145 m². Tel. 726306.

Benestar Costa d'en Blanes, 22 cases primera fase, 15 cases amb piscina, jardins comunitaris. Entrega en 18 mesos. Tel. 726306.

ANIMALS DE
COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

VENDES

Vull comprar iot de 14 metres d'eslora amb tres cabines, coberta espaiosa, dos motors Diesel i dos llocs de control. Tel. 120197.

Venc motor Mercuri, foraborda, de canya curta, 2,2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tel. 753033 i 755460.

Venc contestador automàtic marca Sanyo. Tel. 264259.

Venc telèfon «Forma» negre, nou de trınca. 5.000 pessetes. Tel. 835131 (Bel).

Es venen 2.500 pel·lícules de vídeo noves amb estoig i precintades. Preu 200 pessetes unitat. Tel. 410668.

PERSONALS

Professora rossa i alta, molt atractiva, sense problemes de cap casta. La soledat me posa malalta. M'agradaria conèixer senyor formal entre els 50 i els 60 anys. 719534.

Professora molt atractiva de 55 anys desitja entaular amistat amb senyor culte entre els 50 i els 65 anys. 711754.

Funcionària de 29 anys. Simpàtica i alta. Vull conèixer al·lot bona persona, sense vicis i feiner per a fins formals. Crida'm al 717354.

Fadrina de 24 anys. Alta, ben plantada i simpàtica. Vull conèixer al·lot fins als 30 anys, que sia fadrí, educat i feiner, per a sortir amb fins seriosos. 717354.

Fadrina de 34 anys, ben garrida i amb estudis superiors. Vull contactar amb al·lot fins als 45 anys. Fadrí, feiner i formal per una relació seriosa. Crida'm al 719534.

Som una professora viuda de 50 anys. Som rossa, jovial, alta i molt simpàtica. Vull conèixer senyor alt, culte i formal per a formar una nova llar. Crida'm al 540586.

Vull conèixer senyora pèl·roig natural per mantenir relacions formals periòdicament. Som senyor solvent. 719534.

Pilòt d'aviació de 48 anys, fadrí, alt, fort i ben plantat. Voldria entaular amistat amb senyora de 35 a 50 anys, que sia culta i formal. 717354.

Al·lota molt atractiva i cultivada desitja amistat amb senyora de 18 a 43 anys per a compartir la vida. Crida'm prest i ens coneixem. 719534.

Alt càrrec militar separat, molt simpàtic. Vol entaular amistat amb senyora culta i amorosa entre els 30 i els 45 anys. 717354.

Senyora ben plantada i ben jove desitja conèixer senyor per a relacions esporàdiques. 719534.

Fadrina de 56 anys, alta i atractiva. El meu problema és la soledat. Vull conèixer senyor amb la vida resolta per a relacions de parella. 540586.

Separada de 27 anys, alta i prima, amorosa i amb una bona feina. Vull mantenir relacions esporàdiques amb senyor solvent que me pugui ajudar. 717354.

Metgessa de 38 anys, guapa, divorciada i com és de suposar sense problemes econòmics. Vull formar una nova família amb senyor culte i comprensiu que sàpiga fer-me feliç. 717354.

Senyora jove i ben plantada. Som casada però visc vuit mesos cada any tota sola i vull conèixer senyor formal per a unes bones relacions. 719534.

Fadrina de 42 anys, guapa alta i elegant. Me vull relacionar amb senyor culte i solvent de 45 a 60 anys. No vull formar parella, només amistat. 717354.

Si ets una dona que vulgui entaular unes bones relacions amb una amiga, crida'm, te vull conèixer. 717354.

Metge de 43 anys amb negocis propis vol conèixer senyoreta culta i elegant per a relacions amb ajuda. 717354.

Estrangera atractiva i elegant sense problemes vol conèixer senyor alt, culte i amb futur, de 45-60 anys, per formar parella. 719534.

Som joves de color que ens volem casar i tenir fills amb senyoretas espanyoles. Som alts, cultes i atractius. 717354.

Metge especialista de 42 anys. Som casat i tenc un parell de negocis. Vull conèixer senyoreta elegant per a relacions periòdiques. 717354.

Vull contactar amb senyora entre els 25 i els 45 anys per mantenir una bona relació. Tenc una bona feina, només me faltes tu. 719534.

Senyora jove, atractiva i simpàtica, vull conèixer senyor interessant i de bona posició per a unes relacions amb ajuda econòmica. Ho necessit. 719534.

Oficinista de 32 anys. Me vull casar amb al·lota amorosa i simpàtica. 719534.

Mallorquí de 58 anys. 300.000 pessetes mensuals. Necessit amor. Necessit senyora amable, sense vicis entre els 50 i els 60 anys. Crida'm prest perquè em trob molt sol. 717354.

Professor d'institut de 43 anys. Pis a Ciutat, vaixell al club. Separat sense fills. Vull refer la meua llar amb senyora de cultura mitjana, garrida i galatzona, femenina i ordenada. Tel. 717354.

Enginyer tècnic, separat, 63 anys, 172 cm, 80 kg, culte, intel·ligent, amorós, formal, afectuós... Cerc senyora o senyoreta d'edat indiferent, accept hàndicap físic. Escriure a: Apt. de Correus 41-46240 Carlet (València).

Fadrina de 34 anys. Som garrida, amable, i amorosa. Tenc ganes de fer-te feliç. 717354.

Separat de 30 anys, atractiu, alt, relacions públiques en diversos idiomes. Vull formalitzar amistat amb senyora o senyoreta garrida, formal i amorosa. 717354.

Fadrí de 27 anys, tècnic electricista amb negoci propi. Cerc la companya de la meua vida. 717354.

Funcionari d'Iberia amb càrrec superior, 63 anys, cotxe, finques, xalet i tot allò necessari per fer feliç la meua companya. 540586.

Autònom amb empresa de sanejament, llanterneria i altres. Bon esdevenidor. Vull formalitzar amistat sana amb senyora culta, atractiva, amorosa. Entre 30 i 45 anys. 717354.

Constructor amb grans empreses, casat. Vull conèixer senyoreta o senyora jove per relacions contínues. La puc ajudar econòmicament. 717354.

Jove de 16 anys. M'agradaria conèixer al·lota per mantenir una relació. Telefona els vespres al 820816. Miquel.

Fadrí de 25 anys amb la carrera just acabada, alt i plantós. Vull fer amistat amb senyoreta intel·ligent i formal. 719534.

Senyor de 70 anys, cultura superior, amb molt de béns i estalvis, ben conservat, fort i sa. Vull conèixer senyora amorosa, culta i formal. 719534.

Viudo de 64 anys, xef primer d'hotel, cotxe, pis, terres, estalvis... Tot allò que es necessita per fer feliç una companya de veritat. 719534.

Cap d'empresa de 27 anys amb estudis superiors. Fadrí, alt, agradós. Vull conèixer senyoreta fins als 35 anys per formar parella. 717354.

Senyor de 47 anys amb empresa pròpia, grans beneficis. M'agradaria trobar la meua mitja taronja, que sia culta i atractiva, de 25 a 43 anys. 540586.

Senyor alemany de 46 anys, amb bons ingressos, divorciat, sense problemes familiars, alt i plantós. Vull conèixer senyora simpàtica. 719534.

Fadrí de 40 anys, agent comercial amb negoci propi, bons ingressos. Vull amistat formar amb senyora o senyoreta de 20 a 40 anys, garrida i neta. 717354.

Separat total de 40 anys, alt, plantós i agradable. M'agrada viatjar. Xef de restaurant amb negoci propi. M'agradaria conèixer senyora formal i neta. 719534.

Fadrí de 34 anys, 185 cm d'alçada. Gran professional de la mecànica, amb estalvis i casa gran. Vull conèixer la meua mitja taronja. 717354.

Divorciada, 39 anys. Hostessa culta, amable, amorosa i molt formal. Voldria refer la meua vida amb senyor formal. 717354.

Viuda 59 anys, bon físic, culta, casolana i bona persona. Tenc xalet, cotxe i un bon nivell de vida. M'agradaria trobar senyor senzill i bona persona. 717354.

Viuda de 53 anys, visc tota sola. Tenc casa, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyor de 55 a 65 anys que sia amant de la llar. 549534.

Fadrina francesa, 27 anys, alta i rosa. Guia intèrpret. Cent mil pessetes al mes i cotxe. Cerca home bo amb desitjos de casar-se. 719534.

Fadrina, 36 anys, professora d'EGB, bona presència, familiar i amorosa. Vull casar-me amb home culte, sense problemes i sense vicis de 36 a 43 anys. 717354.

**PER IL·LUMINAR
LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA
NYEGOS**

Jaume Balmes, 45 • Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriuiu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriuiu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

L'ESTEL

PETITS ANUNCIS

Som una viuda de 61 anys, no tenc problemes familiars ni dels altres. Només tenc el desig d'entaular amistat amb un senyor formal per a un futur que ens interessi a tots dos. Estic ben conservada i som ben agradable. 540586.

Si per a tu el més important és l'amistat i no el físic de les persones, si t'agrada anar al cinema i a concerts o simplement conversar, vull que siguis el meu amic o la meva amiga. Jo sóc gai i tenc 29 anys. Apartat 892-07080 Ciutat de Mallorca.

Fadrineta aficionada a la música, al cinema i a les aventures, desitja conèixer un al-lot de 25 a 30 anys que tinguin les mateixes aficions. Fins seriosos. 717354.

Divorciada de 60 anys, estudis superiors, delegada d'empresa amb bons ingressos i sense problemes de cap classe; desitja refer la vida amb senyor culte. 717354.

Si estàs tot sol com jo, vine a veure'm. Som morena, molt guapa, amorosa i de gran cor. Tenc 28 anys. 719534.

Fadrina de 42 anys amb estudis superiors, amant de la llar i de la natura. Desitja conèixer senyor formal. 717354.

Fadrí de 37 anys, cuiner de primera amb feina fixa des de fa 16 anys. Vull formar una família plena d'amor. Crida'm al 717354.

Fadrí de 22 anys, agradós, intel·ligent, amb carrera de Psicologia. Faig feina a la ràdio. M'agradaria formar una família amb tu. 717354.

Jove de 28 anys, tenc un taxi i terres al poble amb gent que se'n cuida. M'agradaria conèixer fadrina formal. 717354.

Delineant de 40 anys, 174 cm d'alçada, agradós i lliure de tota càrrega, sense problemes econòmics. Vull conèixer senyoreta. 717354.

Guarda de seguretat fadrí de 36 anys, fort i amable. Vull amistat sincera amb senyoreta intel·ligent de 20 a 40 anys. 717354.

Casat de 36 anys cerca dona per a compartir deliciosos moments. Convit a sopar dins un iot a alta mar. Trucau preferiblement els vespres, fins devers les dotze. Preguntau discretament per Toni. Tel. 299903.

Ets una al-lota educada entre els 18 i els 32 anys, culta, formal i amb ganes de fer feliç un espòs? Som alt, de color i ben curro. 719534.

Fadrina de 54 anys amb aparença de 40, alta i sense problemes econòmics. Desig formalitzar parella amb senyor agradable, culte i amorós. Crida'm al 719534.

Som el centre matrimonial i d'amistat que ajunta més parelles cada dia. No segueixis amb més problemes de soledat. Telefona al 717354.

Secretària d'alt càrrec, vida resolta, 32 anys, molt simpàtica, amorosa, garrida, ben feta... vull conèixer senyor formal i culte de 35 a 50 anys. 719534.

Si tens entre 18 i 40 anys, ets garrida i amb problemes econòmics, jo te puc ajudar. Som un empresari casat insatisfet. 717354.

Atenció amics! Uniu-vos al nostre grup d'amistat. Feim excursions, sortides i altres activitats. Si teniu entre 20 i 45 anys, escriviu a l'apartat de correus 1.792. 07080 Ciutat. Abstenir-se borinots.

Intercanviem adreces de Penyes del Barça. Voldríem publicar coses del Barça i en català. M. Colom, Ramon Llull, 33-5-1. Castelló 12005.

Al-lota de trenta anys desitja amistat amb joves que tinguin sensibilitat per la cultura i l'art. Apartat de correus 1107-07080 Ciutat de Mallorca.

Mallorquí de 39 anys, estudis superiors, vull conèixer al-lota de similars circumstàncies. Escriure a l'apartat 211 (07080) Ciutat.

Voldria correspondència amb dones de 45 a 50 anys. Jo en tenc 50. Francisco España. Alfonso el Sabio, 2A-2-1.

SERVEIS PROFESSIONALS

Home jove cerca feina d'ajudant a malalts o minusvàlids que estiguin a ca seva. 297067.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Home jove cerca feina de conrador o de vigilant de finca rústica prop de Ciutat. 297067.

Reparacions de Tv, vídeos, àudio, antenes Tv. Tel. 753580.

Bugaderia Lliterma. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Diessel i gasolina. Cra. de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil·larí.

Modista. Tallar i emprovar. Faig tota casta d'arranjaments: cremalleres, baixos, etc. Tel. 292920. Maria dels Àngels.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. son Ferriol.

Estudiant universitària d'Informàtica fa classes de repàs d'EGB, BUP i COU a la zona d'Inca. Tel. 503063.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Persona cerca feina per fer a casa. Mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 297067.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

BORSA DEL MOTOR

Tallers Les Cadenes. Mecànica xapa i pintura de l'automòbil. Carrer del Marès, 3-A. Telèfon 265551. Ses Cadenes de s'Arenal.

Venc motocicleta marca NSR 80. Molts pocs quilòmetres, quasi nova. Tel. 511223.

Venc cotxe Renault 5 GTL PM-L, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL, M-4623-L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

Motos Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

Venc YAMAHA 400 PM Z. Peces noves. Assegurada. Amb casc. 150.000 pessetes. Joan. 835131.

ENSENYANCES

Vols aprendre a conduir sense esforç? Vine amb nosaltres! T'ho passaràs molt bé. Auto Escola Chela. Carrer 31 de Desembre, 48. Tel. 759438. Ciutat.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Estudiant de Filologia catalana fa classes particulars d'EGB i BUP a 500 ptes/hora. Tel. 243742.

Cursos d'expressió corporal. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. Per 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demanau per na Carolina al 299829.

«Amics de Joan Ballester i Canals» ofereix de franc material imprès i cassettes de propaganda nacionalista. Podeu escriure a l'apartat 5.069 de Barcelona-08080; o telefonar al 93 2194746.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a

l'Associació «Xavier Ro-meu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'apartat 15.071 de Barcelona-08080.

Primer llibre de poesia d'Aurora de Bindor, *Ade-siara murmura una fada*. El trobareu a la llibreria De Verd en Blau de Son Ferriol.

Mestre s'ofereix per fer classes de repàs. Demanau per Bartomeu al telèfon 467931.

Front d'independentistes catalans, que creuen que treballar per Catalunya està per sobre de tendències i partidismes, ofereix butlletins de propaganda nacionalista. Escriviu a l'apartat de Correus 5.531 - 08080 Barcelona.

Si estau interessats per la literatura en català, podeu subscriure-vos de franc a la revista LA FOREST D'ARANA, plaça Mossèn Sorell, 6-14, València 46003. Cal fer-hi esment dels vostres nom i cognom, adreça, codi postal i població. També hi podeu subscriure gratis amics i companys, i fer-hi arribar els vostres suggeriments.

MALLORQUINS!
MALLORQUINES!

COMPRAU PRODUCTES
DE MALLORCA!!

SÓN ELS MILLORS DEL MÓN!

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

NATALICI? ANIVERSARI?
CASORI? NOCES D'ARGENT?

No us trenqueu les banyes pensant en regals o peregrinant per botigues de 20 duros, regaleu subscripcions de L'ESTEL d'un any, de dos anys o de cinc anys als vostres essers estimats.

Feu país, família i amistat tot alhora.
Digau-los-ho amb L'ESTEL

PUGEN

Bernat Reüll, d'Els Vallde-mossa, per fer 60 anys.

ΩΩΩ

L'humorista Bibi, del diari *Baleares*. Si l'altre dia el vàrem posar a la columna de *Davallen* per antimallorquí, ha sabut rectificar i el 22 de desembre va fer una conya contra l'ABC i el PP. Ara vas bé, Bibi! Que duri!

ΩΩΩ

Els ajuntaments de Manacor i d'Alcúdia, que han demanat esser municipis pilot per a l'aplicació del reglament de Normalització Lingüística.

ΩΩΩ

La Fundació **Teatre del Mar** i la regidoria de Cultura de Cort, que han presentat el Projecte Alcover, un circuit d'actuacions de companyies de teatre dels Països Catalans.

ΩΩΩ

La lliga anglesa de futbol, que ha estat la primera de permetre alinear jugadors de la Unió Europea sense cap tipus de limitacions.

ΩΩΩ

La **Mancomunitat del Rai-guer**, que ha posat en marxa un programa d'inserció professional per a joves.

ΩΩΩ

Els fabricants de la pepa **Barbie**, que parla en català.

ΩΩΩ

La revista **Es Saig d'Algai-da** que va celebrar el passat mes de desembre el quinzè aniversari.

ΩΩΩ

Pime comerç-Afedeco per impulsar la campanya "Compra al petit comerç. La diferència és nostra".

S'Altra Senalla: l'associació de botigues solidàries a les illes

S'Altra Senalla és una associació de comerç just, sense afany de lucre, que va néixer a Ciutat el mes de febrer de l'any 1994 amb la finalitat de promoure el comerç mundial just entre l'hemisferi nord (desenvolupat) i l'hemisferi sud (pobre i espoliat). Que els països del sud tenen una economia precària que depèn sempre -cada vegada més- del nord, no és nou. No és nou tampoc que aquesta economia precària empobreix radicalment els països del Tercer Món. Els països industrialitzats treuen matèries primeres del sud, paguen poc per elles, i llavors venen els productes elaborats a preus que els menys desenvolupats no poden pagar.

Per assolir els nostres objectius, sis mesos després d'haver creat l'associació, vàrem obrir una botiga al carrer de s'Oli numero 6 de Ciutat (ara hem celebrat el primer aniversari: en un any, el comerç solidari a les illes ha mogut vuit milions de pessetes). A la tenda es vol donar informació sobre les desigualtats entre el nord i el sud, sobre la situació i condicions de vida dels productors més desfavorits (petits artesans i camperols, cooperatives i alguns grups organitzats), també sobre el procés de manufactura i sobre la inversió que el col·lectiu productor farà amb el sobrepreu que paguem.

Aquests són els criteris que regeixen el comerç solidari que ja fa 25 anys que existeixen a Europa; a l'Estat espanyol hi ha botigues obertes des de fa pocs més de sis anys i en aquest darrer any la iniciativa s'ha anat escampant per tota la península, fet que ha donat lloc a la creació d'una coordinadora estatal, de la qual S'Altra Senalla n'és membre fundador.

La nostra associació té actualment cent trenta socis que col·laboren amb una quota anual. A nivell organitzatiu hi ha una junta directiva i diferents comissions de treball on participen tots els socis que volen.

Comissió de sensibilització i educació: actualment treballa en la recerca d'informació sobre els productes que tenim a la venda i en un projecte per dur a les escoles; també són els encarregats de treure el butlletí de l'associació.

Comissió de gestió i venda: supervisen les comandes, el magatzem i s'encarreguen de la tresoreria.

Comissió de relacions: estableix i mantén contactes amb altres organitzacions, associacions, premsa...

Aquesta ens ha semblat una forma d'organització molt participativa i ha resultat molt operativa.

Una persona està encarregada de coordinar tot allò referent a la botiga i gràcies al voluntariat podem cobrir l'horari comercial.

Els productes que s'hi poden trobar són diversos: hi ha alimentació (café, té, xocolata, canya de sucre, nous de l'Amazònia, espècies...) i artesanía (motxilles i bosses, tapisos, roba, ceràmica, bijuteria...).

Comprant a les Tendes Solidàries feis una opció de consum responsable: sabeu que compreu, sabeu a qui afavoreix allò que compreu, sabeu com està fet el producte i quin percentatge del preu se'n va als productors.

Si voleu més informació telefonau al 715.915. **Marta Pizarro** Ω

ENQUESTA

Què opinau de les proves nuclears al Pacífic? Hem de fer boicot als productes francesos?

Caterina Fortesa (es Molinar). Un desastre. No comprare res de França, i ara que he tret 15 milions a Sa Grossa de Nadal... La me va dur al forn en Nicolau Morales, que ven loteria.

Miquel Pasqual amb els seus fills Pau i Carles (Sant Joan). Això és un desastre. Boicot al francès.

Grup de pollencins. Injust. No gens ens estimen aquests que comanden. Partits mallorquins hem de votar.

L'ESTEL de Mallorca
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

Xisca Fuster (sa Torre). Molt malament. Boicot al francès.

Sebastià Oliver (s'Arenal). Me fan molta de ràbia els francesos. Boicot als seus productes i entitats.

Sebastià Amengual (Son Ferriol). Molt mal fet. Boicot al francès.

NO MÉS PROVES NUCLEARS BOICOT ALS PRODUCTES FRANCESOS

Davant una agressió d'aquesta mena que afecta tots els habitants del planeta, no hi ha cap més alternativa que una resposta radical. És per això que et proposam donar suport al BOICOT als productes, establiments i interessos francesos. En la teva mà hi ha la possibilitat d'estrènyer el govern francès on més li farà mal; la seva butxaca. Aquesta acció ens pot ajudar, mentre l'ha-guem de mantenir, a potenciar el consum de productes nacionals. Ací et presentam una relació dels interessos francesos més habituals:

Distribució. Continente, Pryca, Alcampo, Intermerca, Intermarché, Leroy Merlin, Leclercq, Dia, Carrefour. **Automoció.** Renault, Citroën, Peugeot-Talbot, Mobyette, Total, Fina, Elf, Michelin, Valeo. **Llet i derivats.** Llet Parmalat, Llet Reny Picot, Llet President, Llet Vilcontal, Llet Bridel, Yoplait, Danone, Dan'up, Babydel, Delifru, Gelats Miko. **Formatges.** La vaca que rie, Caprice des Dieux, Chamois d'Or, Presid'or, Petit Suisse, Camembert, Gruyere, Roquefort, Rondele, Souette, Brie, Plaisir de France, Poite de Brie, Syrtor. **Alimentació.** Achicoria Leroux, Chaumes, Productes Lu, Productes Gerblé. **Galetes.** Declaré, Grafitti, Sant Michel, Figues Casagrain, Saint Albrey. **Xocolata.** Lind, Poulain, Gigante Verde, Bonduelle. **Begudes.** Rene Barbier, Moët, Armagnac, Bardinet, Benedictin, Coneyac Martell, Cointreau, Courvoisier, Grand Marnier, Aigües Evian, Aigües de Viladrau, Aigües de Vichy, Aigües Perrier, Aigües Fontdor, Hennessy, Kronenbourg, Marie Brizard, Napoleon, Orangina, Patxaran Olatz, Patxaran Zoco, Pernot, Remy Martin, Ricard, Rom Negrita, Savinsa, vins i caves francesos. **Adrogueria i Perfumeria.** L'Oreal, Garnier, Eugène, Dodot, Cacharel, Valentine, Chanel, Briseis, Fler a Fler, Guy Laroche, Hermes, Jacop Delafont, Rochas, Royal Ambré, Poison. **Cristalleria.** Alcolor, Arcopal, Cristal, Crystal d'Arques, Cuisinox, Duralex, Rondo, Pyrex. **Altres interessos.** AEG, Air France, BNP, BIC, Cartier, Credit Lyonnais, Damart, Fichet, Gan Assegurances, General Biscuits, Bicicletes Gitane, Gitanes Tabacs, Gaulois Tabacs, Golf Poalto, Havas, Yves Rocher, Label Rouge, Legran, Lyonnaise España, Mare Nostrum. **Material Elèctric.** Mavic, Metal Mazda, Moulinex, Paribas, La Paternal, Pechiney, La Previsión Hispalense, Pronda, la Reduelle, Rhone-Polenc, S.A. de Fibras Artificiales, Sacilor, Soc.Espa. del Oxigeno, Société Generale de Banque, Sonocolor TV, Tefal, Tubo Fabrega, Usinor, UAP Assegurances, Vinidor.

PERSONATGE DE LA TRANSICIÓ

La Direcció de la Joieria

Maria José

des Coll d'en Rabassa

vos desitja un bon any 1996

**i dóna l'enhorabona a tots
aquells que han tret a
Sa Grossa de Nadal**

Molts d'anys a tots

Continuam amb la Joieria oberta
al carrer del Cardenal Rossell, 52
Telèfon 262294

COLL D'EN RABASSA

Continua la irritació de Mallorca contra els nazis de l'ABC

Els atacs de *Diario 16* i de l'ABC contra Mallorca continuen provocant una allau de reaccions de protesta. Els insults de la premsa racista i neo-nazi de Madrid contra la política lingüística del Govern balear i del seu president, Cristòfol Soler, ha generat un roll seguit d'articles i de declaracions, que ara transcrivim. **Redacció**

Guillem Morro Veny, historiadore: **L'investida irascible i desraonada de l'ABC, s'inscriu en el marc estratègic que sectors de la dreta espanyolista més reaccionària, promouen a través de certs mitjans de comunicació.** Guillem Morro responsabilitza alguns botifarres mallorquins del PP d'estar darrera l'atac

G. MORRO

de l'ABC contra Cristòfol Soler: amb tot, la moguda que han pretès alguns "aristòcrates" del PP balear —el nom dels quals fins avui ens era desconegut, almenys a nivell públic— no seria gens aliè als seus objectius, el desgastament del president Soler; i recorda que ja fou la dreta més reaccionària de Madrid qui donà la sempenta definitiva de Cuba cap a la independència aviat farà cent anys: Fou, precisament, aquesta intransigència en el reconeixement del fet diferencial i del dret a l'autogovern, un dels factors que accelerà l'emancipació de les colònies americanes durant la primera meitat del segle XIX i la independència de Cuba a finals de l'esmentat segle (*Política i llengua*, UH 27.XII.95).

Antoni Serra, escriptor: **Me fan pena els Cotoner. Me fan pena els nacionalcatòlics mentals i inquisitorials que abriven, per sistema, el fantasma del catalanisme.** (*Que ve l'home del sac*, UH 26.XII.95).

Miquel Segura, escriptor: **Ha vengut una gentada, avui. Però es rebombori l'ha mogut aquell senyor alt i ros, que parlava en foraster i deia que volia tots "es corderitos".** (...) No sé que s'ha embolicat, que havíem de salvar fora vila de sa invasió catalana. (...) Després he sentit a dir que eren dos senyorots grossos

M. SEGURA

de per devers Ciutat, que són es defensors des mallorquins. Però, mira quines coses, entre ells xerraven en foraster, que jo els he sentit!

No n'havia de menester saber d'altra: en Cotoner i el seu sicari fent mercat per Si-neu. Tanta sort que no m'agla-piren (*Cotoner i "los corderitos"* UH 28.XII.95)

Miquel Julià i Prohens, escriptor: **No és cap secret que la identitat de Mallorca està sovint amenaçada per determinats cenacles de gonelles i neofranquistes, majoritàriament integrats per mallorquins que han adoptat conviccions nacionals bastardes, cada dia més apropats a l'extrema dreta, promotors d'unes Balears definitivament sotmeses, sense autonomia vera, provincianes, sucursalistes,**

M. JULIÀ

colonitzades per Madrid i enemigues de Catalunya. Aquests cenacles han declarat una guerra amb dos fronts: un contra el President de l'actual govern balear... (...); l'altre front contra el patrimoni i la mateixa ànima de la societat mallorquina, la llengua pròpia. (...) És ben evident que els esmentats dissidents recorren a la confusió de la gent, a la tergiversació de les paraules i conceptes i a la destrucció de l'autoestima del nostre poble, intentant fer-li creure que l'aigua per ser bona, ha de venir del Manzanares (*Nadal, justícia i pau!*, UH 28.XII.95).

Antoni Serra, escriptor: **Ja no sé —com a bon agnòstic civil— si allò del "disputat" Cotoner és cosa de noblesa antiga o només de pura botifarroneria.**

¿I on ha estudiat lingüística aquest molt noble, digne, erudit, saberut herald cavaller Cotoner? (...) Per ventura el

cavaller herald Cotoner, ¿molt noble o simple botifarronet?, pretén ocupar una càtedra lingüística, més que de lingüística, a la UIB. (...) Jo pens -som un plebeu i per les meves venes, més que sang blava, hi corr un binissalem reserva rojíssim- que el cavaller herald Cotoner hauria de deixar en pau el seu President, que és el meu també, i tornar a l'escola de pàrvuls (*¿Cotoner o Cotorrer?*, UH 23.XII.95).

Pere Morey i Servera, escriptor: **Carta oberta al Sr. Soler: vos faig arribar uns quants proverbis xinesos que he anat arrelegant i que pens que vos seran útils en les circumstàncies actuals:**

"Un home es mesura tan pels seus amics com pels seus enemics".

"Fa més renou un ase que brama que cents savis que estudien".

"La lloança del savi és or, però la crítica del neci és argent".

En conseqüència, tant l'editorial de l'ABC com els anònims que té l'honor de rebre cada dia són un dels més grans homenatges que home pot rebre.

Rebi la meva simpatia, respecte i felicitació.

Raphael Pherrer, cantant: **Ara més que mai és el moment de donar suport a fons al President Cristòfol Soler que s'ha atrevit a fer les primeres passes perquè aquestes Illes puguin optar a les legítimes aspiracions que atorguen les lleis aprovades al seu moment, pel Parlament balear. (...) El recent atac tendencios de la premsa d'ultradreta espanyola contra l'actitud complidora de la Llei de Normalització pel president Soler és una bona notícia... (...) Els popes del nacionalisme es-**

R. PHERRER

panyol xenòfob (que no admet les altres nacionalitats de l'Estat espanyol) estan tan alarmats que fa poc dissenyaren tot una insultant portada del diari ABC contra un President que vol que es compleixi la "legislació lingüística" aprovada al seu dia democràticament. Si el

màxim exponent periodístic d'aquesta filosofia dispara tota la seva artilleria és perquè pel visor del seu armament hi veu un enemic molt gros (UH 24.XII.95).

Biel Mesquida, escriptor: **El cronista no es pensava que hauria d'acabar l'any amb aquesta defensa per escrit del seu president, el verament Molt Honorable Cristòfol Soler. Defensa contra els litres de tinta i imatge grogues (literalment i en tots els sentits), que carregades de falsedats, errors, calúmnies, inexactituds, desbarats, baixeses, guerracivilismes, insults i mentides, li ha llançat un diari madrileta que comença amb les tres lletres de l'alfabet i que és un fenomen de franquisme desfressat de democràcia. Són tan brutes i**

B. MESQUIDA

brutals les maniobres informatives d'aquest diari abcedenc contra un Soler que defensa com li pertoca l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i la denominació de llengua catalana en les seves modalitats mallorquina, menorquina, eivissenca i formenterina, que només poden ser preses com un dissortat exemple d'aquesta violència verbal que sol estar, desgraciadament, a una passa de la física (*Per què els poetes en temps de penúria?* (DM 28.XII.95).

Ossifar: **Es diari còmic ABC s'ha dignat, per una vegada i esperam que sigui sa darrera, a xerrar de ca nostra. Sa setmana passada podíem llegir, després que posassin es President Soler com a paladí des pancatalanisme, sa següent opinió "con la camisa nueva": "El castellano y el mallorquín son las lenguas mayoritarias de las islas". Des d'Ossifar Nius volem fer dues apreciacions: efectivament es castellà des de "el decreto de Nueva Planta", es sa llengua majoritària a ses illes, ja que tots ets illencs estam obligats a sebre-ho: el que no sabíem és que s'eivissenc, es formenterenc i es menorquí eren dialectes des mallorquí. Gràcies, Anson, per il·luminar-nos (DM 24.XII.95).**

Raphael Pherrer, resposta a la pregunta de Bartomeu Amengual: **—Bona l'ha armada l'ABC amb Soler. —Cal acomboiar Cristòfol Soler perquè no se senti totsol en aquestes tràgiques circumstàncies. Fixa't, l'altre dia li vaig demanar un autògraf damunt la portada de l'ABC, és un moment històric per a la nostra comunitat. Ens ataquen, això vol dir que existim (DM 24.XII.95).**

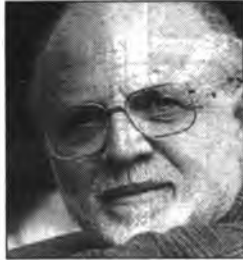
Gabriel Galmés, escriptor i comentarista: **Allò més memorable, això no obstant, serà que gràcies a l'ABC tota la progressia del país s'haurà vist obligada a tancar files en torn d'un representant de la dreta tradicional (*Viriato Soler*, DM 24.XII.95).**

Josep Portella, diputat autonòmic d'EU per Menorca: **El diari ha tret els seus canons i s'ha fet fort dalt de tot l'Alcàzar. Sense pietat, ha començat el bombardeig contra la població civil indefensa de les Illes Balears. Mai no m'hauria pensat que em faria de la Resistència per defensar el teb "impuls lingüístic" del president Soler. (...) La campanya continua amb el suport als col·laboracionistes, a alguna cosa que es diu "Plataforma cívica en defensa del mallorquí y del castellano", una espècie de Govern de Vichy a l'ombra del garrover. (...) He llegit tota aquesta rondalla (ja veuen en ocasions com es fabriquen i manipulen les realitats) i no m'ho creia. L'ABC, butlletí de la dreta més reaccionària, contra el president, contra el PP de balears, contra l'Estatut d'Autonomia, la Constitució i el que faci falta. L'ABC, amb arguments que fan plorar, amb un extremisme, amb una radicalitat i un caramull d'improperis que només s'expliquen en un "ram de Locura"... s'alcen contra un procés natural, és el "alzamiento". (...)**

El problema, per l'ABC, és que quan doni per acabada l'ofensiva haurà deixat la dreta sense partit a Balears. És el problema o l'objectiu? (*La guerra freda de l'ABC*, DdM 27.XII.95).

Román Piña, catedràtic d'Història del Dret i militant del PP: **Ara mateix anar contra el president Soler me sembla suïcida. Al congrés regional ja farem el debat imprescindible en tot partit democràtic. El president ha de**

governar i ha de sentir-se segur i nosaltres sense adul·lacions fer un front comú en defensa de valors que són molt superiors a la falsa polèmica montada, assumint la normalització lingüística amb esperit liberal. "Fer país" que els problemes no són pocs (DdM 24. XII.95).

R. PINYA

José M. Sarriegui, periodista: ¿Per ventura qualcú no ha quedat estupefacte en llegir les informacions que ha anat traient durant aquests set dies el diari ABC, com si a les Illes Balears s'estigués vivint una guerra civil pel nom de l'idioma propi de la comunitat? ¿Per ventura el periodisme està patinant cap al libel pur i dur? ¿Per ventura som tan idiotes que no sabem resoldre els nostres propis problemes dins ca nostra? ¿què es pot esperar dels qui permeten veure els seus llinatges dessolats -Alomar per Palomar, per exemple- sense que per això se'ls senti remugar? (Curso Acelerado de Mezquindad, DdM 24.XII.95)

Mateu Morro, secretari general del PSM: Em preocupen les actituds xenòfobes i la intolerància, que de vegades es maniesta en comportaments tan grotescos com el de l'ABC. Ω

Hivern de 1995: recitals de poesia de M. López Crespí per tota Mallorca

Dins del programa "Una de llibres!", que aquest hivern ha organitzat "la Caixa" i, convidat pels diversos Departaments de Cultura de bona part dels Ajuntament de Mallorca, el nostre col·laborador M. López Crespí (Premi de Literatura de la Generalitat de Catalunya 1993) ha realitzat una sèrie de recitals poètics i conferències damunt la transició i el compromís cívic del l'escriptor mallorquí. Els actes s'han fet a sa Pobla, Cala Ratjada, Villafranca, Lloseta, Campanet, Lloret, Llubí, etc. L'autor de sa Pobla ha donat a conèixer d'aquesta manera, a un ampli públic popular allunyat dels circuits normals de la poesia, una acurada selecció de poemes que havien obtingut els més importants guardons de poesia que es convoquen als Països Catalans (Miquel Martí i Pol, Salvador Espriu, Joan Salvat Papasseit, Marià Manent, Ventura Gassol, Grandalla (Principat d'Andorra), Ciutat de Castelló, Alacant, Ausias March, Ciutat de València, Ciutat de Perpinyà; (Festes Nacionals de Cultura Pompeu Fabra 1988), etc. Donam l'enhonor al nostre col·laborador per la important tasca que realitza per tota Mallorca en defensa de la nostra llengua, la nostra cultura i, evidentment, la poesia mallorquina contemporània. Ω

CARN CAPOLADA

Botifarres

JAUME SASTRE

L'altre dia es va morir tota una senyora botifarra de Ciutat amb llinatges il·lustres plens de rovell i de verdet com Villalonga, Cotoner, Zaforteza i Verí. També es va morir un botifarra coronel d'infanteria retirat amb llinatges distingits com Gual de Torrella, Truyols i Villalonga, i en quina llengua pensau que van publicar les seves esqueles als diaris? Per ventura en el seu estimat i llepat mallorquí? Podeu pensar! Van escriure l'esquela en foraster, això és, en espanyol! Perquè en castellà xerren i escriuen aquests botifarres que sempre han odiat convulsivament el poble de Mallorca, amb la seva llengua i els seus costums. Evidentment no tots els nobles mallorquins, Xim Gual de Torrella o Jordi Descallar, per exemple, són botiflers-botifarres. D'aquest tema aviat en parlaré més extensament. Els botifarres són uns traïdors i uns col·laboracionistes que deuen els seus títols nobiliaris precisament a l'enemic mes gros que ha tingut mai Mallorca, Felipe V, en honor del qual encara avui en dia els mallorquins quan anam a cagar o a pixar deim: -Me'n vaig a can Felip; o també quan de l'excusat en deim el trono, tot això en honor de Felipe V, el canalla, el gran criminal que va esbucar la nostra nació amb el Decreto de Nueva Planta.

En honor de Felipe V, de tots els borbons que li han vengut darrera i

de tots els botifarres com Joaquín Cotoner que els llepen el cul, reproduiré un fragment d'un poema d'I. Raventós:

- Maleït, sies per sempre en tots néts i en tos renéts, com a rei i com a lladre. Tu podràs portar corona, rei Felip, fill del francès, mes el cor de ma nissaga no el tindreu ni tu ni els teus. Crema, mata, botxineja; Barcelona tens als peus; llança arreu sang de ses venes; l'esperit quedarà en ferm. I vindran segles i segles i en la tomba jauràs fred, i aquest poble que ara ensorres s'alçarà jove i potent. El present per agonía, l'avenir per venjament; maleït sies per sempre en tos néts i en tos renéts.

Cares tapades al 31 de Desembre

M'agradaria saber què feien a la manifestació de dia 31 de desembre, Diada Nacional de Mallorca, mitja colla d'invidus amb les cares tapades, xerrant foraster, amb banderes estrangeres com la soviètica i dient "goras a ETA"? Aquests tipus el primer que han d'aprendre, si és que realment són bascos, i no infiltrats de la policia espanyola o membres del GAL, és que cada terra fa la guerra i que aquí són estrangers. Els independentistes catalans mostram la cara perquè qui cara veu cara honora. L'any vinent, si els propis organitzadors no són capaços de controlar aquests quatre penjats que van d'arrogants en casa d'altri, serà qüestió que els propis manifestants els fotem fora a les bones o a les males. No és

la primera vegada que me cag amb ETA per actuar dins el nostre territori assassinat gent innocent com ha passat ara fa poc a València o com ja va passar a Vic o a Hipercor de Barcelona. Els bascos, amb cara tapada o sense, no tenen cap dret a interferir la independència dels Països Catalans.

El colonitzador José M. Carbonero

El colonitzador espanyol José M. Carbonero du les sabates girades de peu. L'altre dia aquest bergant va escriure un article titulat *El año del barco* en què afirmava: **Tal vez, la figura del barco es la que mejor ilustra una tendencia emergente que, desgraciadamente, no ha hecho más que comenzar. Me refiero al rechazo que de nuevo provocan los forasteros -los forasteros pobres-** (UH 4.1.96). El Sr. Carbonero no ha dit res contra la campanya dels diaris de Madrid, l'ABC i *Diario 16*, contra Mallorca. Ni el Sr. Carbonero ni el Sr. Eberhard Grosske! Quan Julio Anguita, el passat onze de setembre va insultar Jordi Pujol i el va tractar de "feixista", tot Catalunya va tancar files entorn del seu president, incluint Rafel Ribó d'IC. Ara l'ABC ha insultat el president de Balears, Cristòfol Soler, i ni Grosske ni Carbonero han piulat. ¿Què tenen en comú aquests dos canalles amb l'ABC? Doncs el fanatisme espanyolista, uns en versió d'esquerres i els altres en versió d'extrema dreta, però imperialistes espanyols al cap i a la fi. Sr. Carbonero! El barco de rejilla no va per als forasters pobres! El barco va per vostè, el Sr. Grosske, l'ABC i molts d'altres que no tenen res de pobre, sinó al contrari! Ω

DAVALLEN

El rei d'Espanya per pressionar l'Ajuntament de Ciutat per tal que no es compleixi la sentència del Tribunal Suprem que mana esbucar les obres il·legals de la casa de la seva germana.

ΩΩΩ

La companyia aèria espanyola **Ibèria**, que l'any passat va perdre 47.000 milions.

ΩΩΩ

Francisco Berga, que després d'enfonsar la CAP i de fer les mil irregularitats a Brokerval, ha tingut la barra de sortir a la premsa criticant el caràcter dels mallorquins. Serà pocavergonya!!

ΩΩΩ

El jutge titular del jutjat d'Instrucció núm. 9 que va deixar en llibertat l'home que va tirar per la finestra la seva companyia des d'un segon pis del carrer Jacint Verdaguer de Ciutat.

ΩΩΩ

El batle de Ciutat, **Joan Fageda**, per fer la pilota i llepar el cul d'una manera llastimosa a la germana del rei d'Espanya en l'afer de la casa il·legal de Porto Pi.

ΩΩΩ

El servei de correus tercermundista que té 12.000 cartes sense repartir corresponents a les urbanitzacions de Lluçmajor Badia Gran, Badia Blava i sa Torre.

ΩΩΩ

Els dirigents del PSOE **Joan March** i **Josep Alfonso**, que deuen més de dos milions per multes de trànsit, i Josep Moll, que aparca el seu cotxe particular a la zona de vehicles oficials de la plaça de Cort.

ΩΩΩ

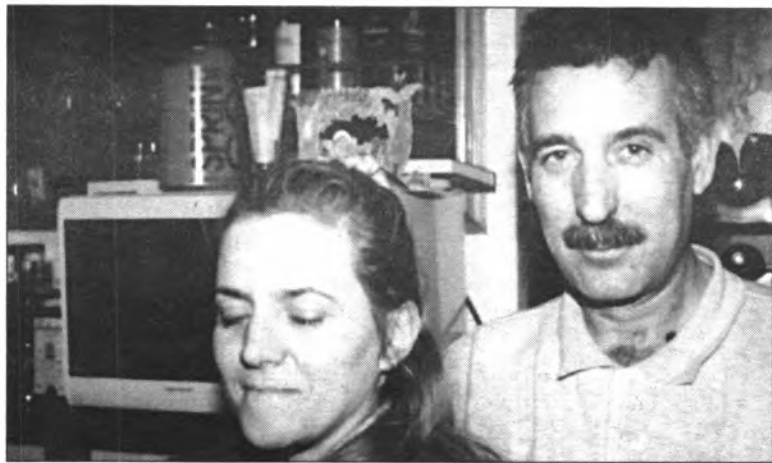
El Ministerio de Justicia, que encara no ha reparat un ascensor dels jutjats d'Eivissa avariats des de fa deu anys.

ΩΩΩ

El govern genocida del PP al País Valencià, que ha derogat l'ordre de convalidació dels títols de català.

ΩΩΩ

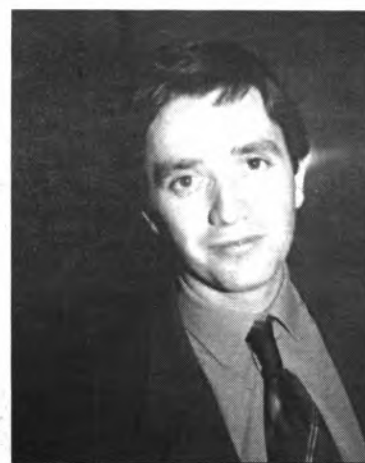
Manuel Jaén Palacios, diputat foraster del PP, nomenat "andaluz del año" per la Casa de Andalucía de Menorca. Després n'hi ha que es fan els ofesos si els diuen forasters!

El matrimoni Mansilla-Càrpio d'Extremadura fa set anys que regenta la taverna El Gallo, al Coll d'en Rabassa.

En Josep-Lluís Pinya és l'amo del Bungalov, un restaurant de Ciutat Jardí especialitzat en arrossos i peix a la planxa. 3.500 pessetes és el preu mitjà a la carta.

En Miquel Riera és el delegat de "la Caixa" al Molinar. Aquesta sucursal fou oberta fa deu anys i aquests dies té molts d'ingressos d'aquests de trenta quilos.

Na Joana Martorell fa trenta-tres anys que té una perruqueria al Molinar.

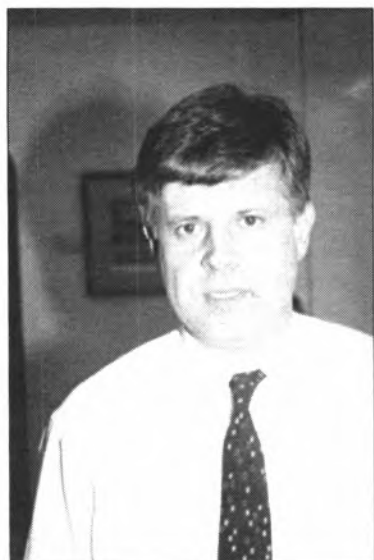
En Joan i n'Antònia són els amos de la Marisqueria Ancla, a la Ciutat Jardí. Un lloc on es menja el peix i el marisc a la planxa. 4.500 pessetes és el preu mitjà a la carta.

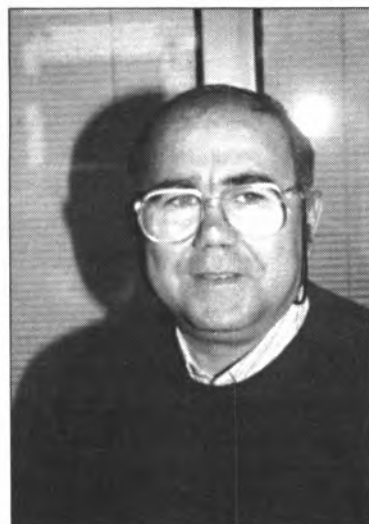
En Joan Cervera de Campos és el director de la Banca March del Coll d'en Rabassa. Una sucursal que va obrir ara fa 19 anys. Aquests dies han obert comptes milionaris.

El matrimoni Gual-Coll regenta des de fa vint anys una botiga-carnisseria a la plaça de sa Font, del Molinar.

En Jaume és el director del banc Sanpaolo, una sucursal que va obrir ara fa tres anys al Coll d'en Rabassa. Aquests dies molts de collers i alguns arenalers li han duit milions a guardar.

En Pere Homar és el gerent de la Immobiliària Monto S.A. del Coll. Una immobiliària que té bons pisos venals al Coll d'en Rabassa.

Na Maria-Teresa Ferrer de Barcelona fa catorze anys que ven peix i marisc congelat a Congelats Comes del Coll.

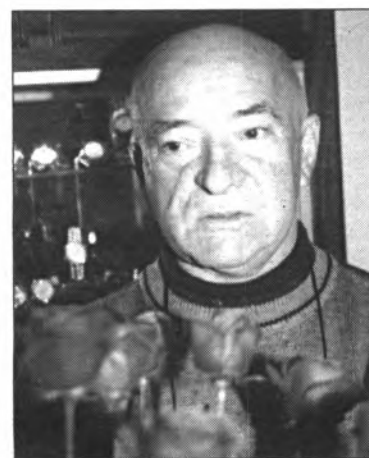
En Mateu Fiol és l'amo, des de fa trenta anys, del Bazar Les Palmeres, al Portitxol. Ven ormeigs per als pescadors i ferrament per a les barques.

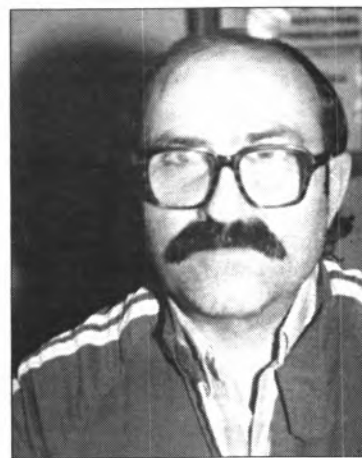
En Sebastià Forner fa 26 anys que té sastreria oberta al Molinar. Ara ha tret 30 milions, però no es retirarà de la feina.

En Joan Garcia fa setze anys que arregla televisors, vídeos i equips de música al Coll d'en Rabassa.

En Joan Martorell ha tret trenta milions a Sa Grossa. Diu que pagarà quatre deutes i guardarà els doblers per passar unes bones velleses. Continua amb la floristeria oberta al Coll.

En Josep Fernández fa quinze anys que va obrir el Taller de Pneumàtics Ferrer, al Coll d'en Rabassa.

El matrimoni Martorell-Brossardt regenta des de fa vuit anys el restaurant del Club Marítim Llevant, al Molinar. Les paelles i el marisc a la planxa són l'especialitat de la casa. 2.500 pessetes és el preu mitjà a la carta.

Gloses

Quinze anys de L'ESTEL

CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Tothom té un esperit, se pot dir molt diferent, an això tenim present perquè mos ha succeït. De Sant Joan en Florit a s'Arenal se'n va anar, un diari va crear amb esperit decidit.

A dins el seu cor *vertia* el català defensar, llengua que el rei va deixar quan la illa conqueria. La gent distanciarà de sa consigna deixada, de sa lluita acarnissada que al sarraçà oferia.

En Mateu Joan ha estat un home de resistenci, ha tocat sa conseqüenci de molt burgès insultat. Tothom ha desafiat alçant ben alt sa bandera, des català duu quimera que es parli amb dignitat.

Els quinze anys tenim en compte que el diari se fundà, ho hem volgut celebrar 'nant a menjar a can Tronca; fan una feina gojosa, a tothom sol agradar, ben content tothom se'n va, es menjar bo se té en compte.

Can Tronca fama ha cobrada per fer exquisit menjar, sa senyora sempre està passetjant sa seva ombra. És dona ben amorosa alegre i divertida d'esperit ben deixondida, del restaurant molt gelosa. Ω

**L'ESTEL
de Mallorca**

INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

Als botiflers

Heu sentit la solfa esquarterada d'aquesta colla malparida de renegats i traïdors botiflers que no saben llegir més enfora de les tres primeres lletres de l'ABC?

Quin paperet mes trist el seu diria aquell senyor eixit de la pagesia nostrada que fou l'Antoni Maria Sbert, mort a terra mexicana.

Jo en sent vergonya de tanta mala bava, amic em consider de totes les races, mes sé quins són els meus llinatges, quines són les arrels de la meva gent.

Visca Mallorca, i visca el català.

Joan Antoni Estades de Montcaire i Bisbal
Cavaller del Sant Sepulcre, membre de la Unió de la Noblesa de Mallorca.

Doncs sí senyors, i perquè així consti.

Temes italians dels anys seixanta

QUAN, QUAN, QUAN (Quando, quando, quando)

En ritme xa xa xa

Digue'm quan podràs tornar,
digue'm quan podré abraçar-te
l'hora, el dia, quin serà,
que et podré tornar a besar.

Digue'm quan podré mirar
el somriure dels teus llavis
i, als teus ulls, el dia clar
que tu saps il·luminar.

Cada dia esperant
és un dia perdut
i així mor cada instant
de la meva joventut.

Diguem quan podràs tornar.
Diguem quan podré besar-te.
Quan et besis, ja veuràs
com mai més te n'aniràs.

A L'ESTEL de Mallorca

EN VICENÇ DE SON RAPINYA

Que molts d'anys pugueu complir amb salut i alegria, envoltat pels qui vos admiren: companys, col·laboradors i amics.

Així mateix també vagi la meva felicitació a la gent que esta subscripta a tan formosa revista tan senzilla i populista.

Que d'avui en endavant cada entrebanc nova motivació sia, nova font d'inspiració a l'hora de fer anar la vostra sana follia.

I poder seguir així escampant an es vuit vents el parlar de n'Alcover, nostre formós català que a dins Mallorca encara li queda molt camí a fer.

Per molts d'anys a L'ESTEL! Ω

INCINERADORA DE SON REUS:
PSOE - PSM - UM DONEN EL VIST-I-PLAU

MOSSEGADES

El nou llibre de **Jaume Sastre**

280 planes • 122 fotografies • 586 notes a peu de pàgina • 600 persones citades amb noms i llinatges

El trobareu a les següents llibreries: **Palma:** Quart Creixent, Embat, Tótem, Llibres Mallorca, Jovellanos, Jaume de Montsó i Aloma.
Inca: Espirafocs. **Manacor:** Leo. Demandes fora de Mallorca: contrarrembors a l'apt. de Correus núm. 124 (07600) Palma

Magatzems Ses Cadenes

*Pinsos, llavors,
cereals, adobs...*

Carrereta Militar, 117 (devora el bar Los Angeles)
Tel. 26 76 64

DIADA
DE
MALLORCA
31
DE
DESEMBRE
FESTA
DE
L'ESTENDARD

Els peixos grossos del PP i del PSOE i les autoritats militars espanyoles, estupefactes davant la cridòria dels mallorquins.

Soldats espanyols amb les baionetes calades a la plaça de Cort.

Centenars de banderes quatribarrades a la manifestació del 31 de desembre.

Col·laboradors i amics de L'ESTEL a la manifestació del 31 de desembre.

RENAULT

EL

NÚMERO 1

EN VENDES

I SERVICI

A LA

COMARCA

JOSEP VALLESPÍR GOST. Servei Oficial Son Ferriol. Exposició i venda. Servei de mecànica: Avda. del Cid, 44 • Tel. 42 76 14
Carrosseria i pintura: San Juan de la Cruz, 65 • 42 75 86 • 07198 SON FERRIOL (Palma)